

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

1

КЛАС

Частина 2

Ольга Волощенко
Олександра Козак
Ганна Остапенко

Я досліджую світ

Підручник інтегрованого курсу
для 1 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ • Світіч • 2018

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)
В 68

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 р. № 734)

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Редакційна колегія:

Л. Андрушко, Л. Козак, О. Пасічник, К. Пінсон, О. Пустовий,
О. Росипська, І. Старагіна, М. Товкало, О. Шиян, Р. Шиян

За типовою освітньою програмою
Нової української школи колективу авторів під керівництвом Р. Б. Шияна

ІНТЕГРОВАНІ ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

(Умовні позначення для вчителів)

Мовно-літературна

Інформатична

Математична

Соціальна і здоров'я-
збережувальна

Природнича

Громадянська
та історична

Технологічна

Мистецька

Волощенко О. В.

В 68 Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл.
загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 2 / О. В. Волощенко,
О. П. Козак, Г. С. Остапенко. – К. : Світлич, 2018. – 128 с. : іл.

ISBN 978-966-8506-24-6

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

Безплатні додаткові матеріали та методичний
супровід – на сайті svitdovkola.org

Консультації за телефоном 067 504 5022

ISBN 978-966-8506-24-6

© Волощенко О. В., Козак О. П., Остапенко Г. С., 2018
© Видавництво "Світлич", 2018

Дорогий друже! Дорога подруго!

Швидко плине час. Розпочався другий семестр твого навчання в школі. Ти вже багато знаєш і щодня дізнаватимешся ще більше разом з цим підручником. Розглядай малюнки та світлини, читай оповідки та комікси, розв'язуй завдання, шукай разом з однокласниками відповіді на запитання – і світ відкриє тобі свої таємниці.

Пригадай, що означають символи на сторінках цього підручника.

Прочитай самостійно
або з допомогою

Дослідій

Попрацюй у групі

Зверни увагу

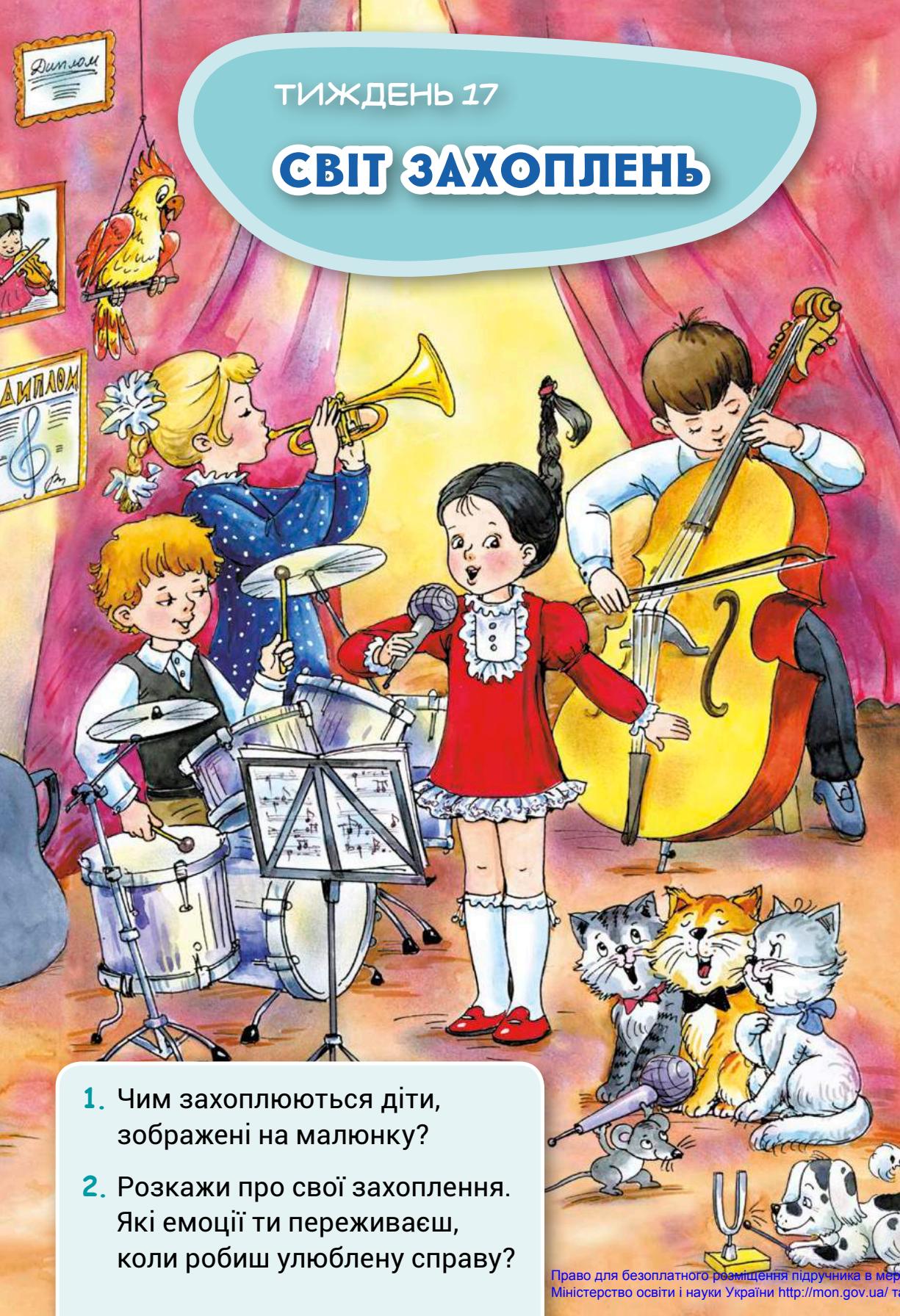
Починаймо!
Буде цікаво!

Дослідник Джмелік

ТИЖДЕНЬ 17

СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ

- Чим захоплюються діти, зображені на малюнку?
- Розкажи про свої захоплення. Які емоції ти переживаєш, коли робиш улюблену справу?

Які справи дарують мені радість?

- Дізнайся, про які захоплення написали діти у своєму листі.

Привіт, друзі! Ми – учні 1-го класу школи

№4 м. Золочева.

У нашому класі 7 та 10 .

Ми любimo конструювати з ,

малювати , бавитися

та грати на .

Напишіть, що подобається робити вам.

Чекаємо на ваш .

Чи завжди захоплення нам на користь?

ЛЯЛКА

- 1.** Богдан колекціонує моделі автомобілів. Усі кишеневкові гроші, які дають йому батьки, хлопчик витрачає на придбання автівок. У нього вже є 10 моделей. У його друга Олега – 8. Скільки автомобілів потрібно купити Олегові, щоб їх у нього стало не менше, ніж у Богдана?

- 2.** Як можна згрупувати Богданові моделі? Запропонуй кілька способів.

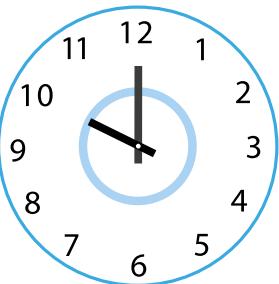
- 3.** Оленка захоплюється квілінгом. Чи зможе вона купити набір для квілінгу за 9 гривень, якщо має такі купюри та монети?

- 4.** Розглянь малюнки і розкажи про захоплення подруг.

- 5.** Михайликіві дуже подобається грати на смартфоні. Він почав гру о 10-й годині, а закінчив о 12-й. Скільки часу грався Михайлик?

- 6.** Розкажи, чим корисні захоплення, згадані у завданнях 1–5. Поміркуй, яку шкоду може заподіяти людині кожне з них.

- 7.** Згадайте, хто з ваших знайомих має захоплення, які йому шкодять. Складіть поради для них.

Як знайти для себе нове захоплення?

1. Розкажи про свої захоплення. Щоб знайти нове захоплення, варто спробувати багато різних занять.
2. Випробуй себе у ролі дослідника і проведи дослід "Тайнопис".

- ✿ Напиши будь-яке слово молоком на аркуші паперу.
- ✿ Почекай 5 хвилин, щоб молоко висохло.
- ✿ Обміняйтесь аркушами з однокласником чи однокласницею. Спробуй прочитати, що на ньому написано. Чи вдалося тобі це зробити? Чому?
- ✿ Нагрій аркуш праскою. Що відбулося?

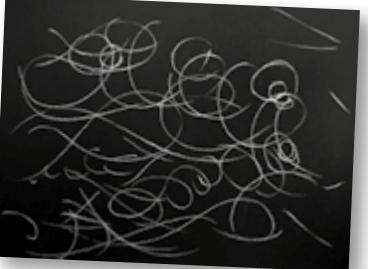
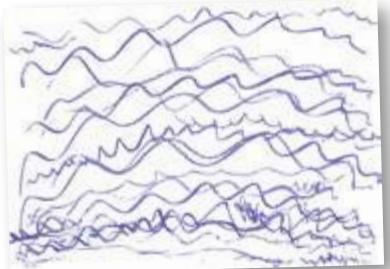

3. Виготов іграшку "Акробат" і побався нею.

- ✿ Намалюй на папері фігурку акробата з піднятими вище голови руками, розфарбуй її та виріж.
- ✿ Підготуй турнік для акробата, з'єднавши разом три трубочки.
- ✿ Приклей долоні паперового акробата до турніка скотчем.

4. Іринка любить малювати, а Ігор – грати на скрипці. Друзі вирішили поєднати свої захоплення і намалювати музику. Спробуй і ти. Слухаючи мелодію, візьми крейду чи вуглинку і "потанцюй" нею по аркушу, намагаючись уловити ритм музики.

Поглянь на зображення. Чи, бува, не сховалися в них контури істот чи предметів? Доповни і розфарбуй їх.

5. Учні 1-го класу розповіли про свої захоплення і представили їх у вигляді таблиці. Розкажи, чим захоплюються діти. Яке заняття найпопулярніше?

	Ярина	Сергій	Олена
	Назар	Олексій	Люда
	Стас	Орест	Софія
	Аліна	Артур	Тарас

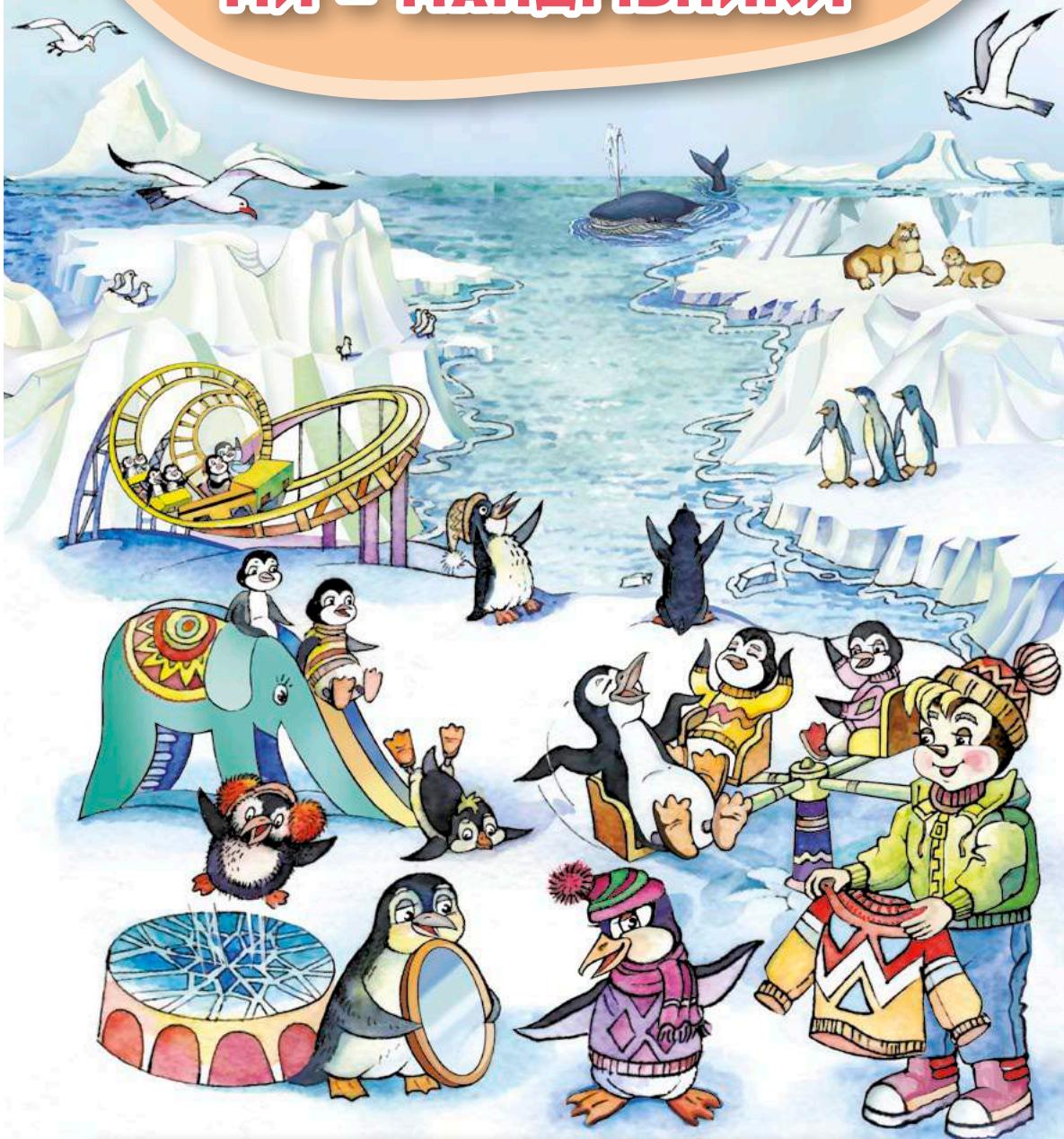
6. Чи приносить тобі радість катання на санчатах?
Розглянь малюнки і знайди 5 відмінностей між ними.

7. Складіть правила безпечної катання на санчатах.
8. Чи захопило тебе якесь із запропонованих занять?
Поцікався, що сподобалося твоїм однокласникам.
З ким із них ти маєш схожі захоплення?

ТИЖДЕНЬ 18

МИ – МАНДРІВНИКИ

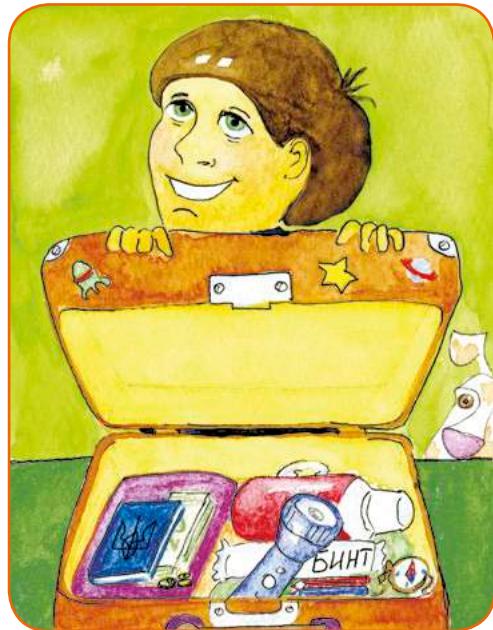

1. Куди потрапив дослідник Джмелік?
Кого він там зустрів?
2. Куди тобі хотілося б помандрувати? Розкажи.

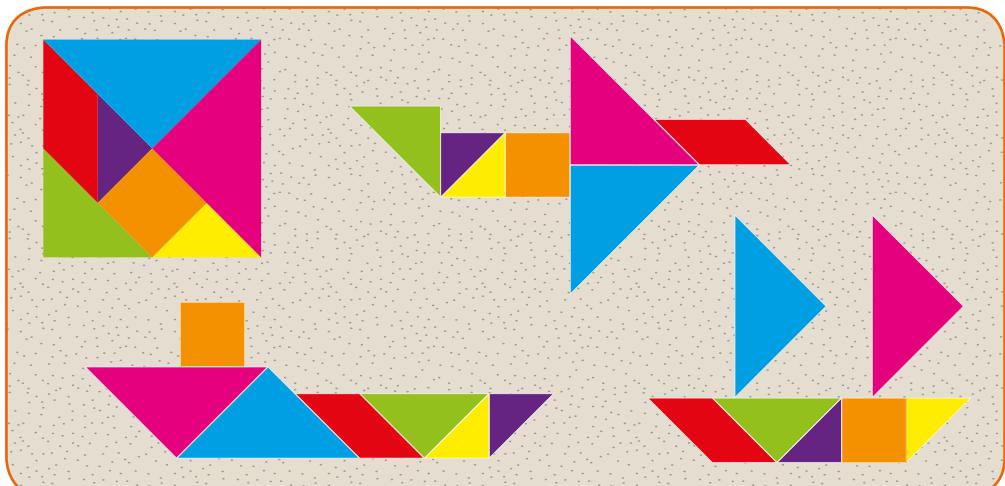

Як мандрувати безпечно?

1. Розглянь, що взяли із собою в подорож туристи. У яких випадках можуть знадобитися ці речі?

2. Виклади з частин танграма транспортні засоби.

Г

Г

ПОТЯГ

ГАВА

3. Розглянь малюнки і розкажи, які правила безпеки порушені в кожній ситуації.

4. Складіть правила безпечної мандрівки.

Чим цікава мандрівка до Києва?

1. Поміркуйте, навіщо потрібні квитки на проїзд. Яка інформація має бути на квитку?

Посадочний документ

ТЕРМ. №61	ПОСАДОЧНИЙ ДОКУМЕНТ	000В3ВЕА-FC5C-DFCE-0001	ПН:400758126555 ФН:3000182017 ЗН:3T00000002 ФК:10429216
ПАТ "УКРЗАЛІЗНИЦЯ" м.Київ, вул.Тверська, буд.5	# 7БП-Н1-1876292-2709		
МПС	ЦЕЙ ПОСАДОЧНИЙ ДОКУМЕНТ є підставою для проїзду		
Призвище, Ім' я	Онищенко Анна	Поїзд	010
Відправлення	ТЕРНОПІЛЬ	Вагон	02
Призначення	КИЇВ-ПАСАЖИРСЬКИЙ	Місце	05 дитячий
дата/час відпр.	23.01.2018 04:00	Сервіс	БІЛ
дата/час приб.	23.01.2018 10:00		

2. Довідайся, які місця у Києві відвідали мандрівники.

Ми мандрували до Києва

Дніпра. Ми відвідали

. А завтра підемо до театру та зоопарку.

Чим цікава мандрівка до Києва?

4. Учні 1-го класу під час зимових канікул побували у Києві. У програмі екскурсії було заплановане відвідування вистави у Палаці "Україна". Розглянь фрагмент схеми Київського метрополітену і розкажи, як доїхати від Залізничного вокзалу (станція "Вокзальна") до станції "Палац «Україна»".

3. А що цікаво побачити в Києві тобі?

Як мандрувати світом, не засмічуячи довкілля?

1. Довідайся, хто з дівчат дбайливо ставиться до природи.

За В. Сухомлинським

2. Продовж речення:

Чистота довкілля залежить тільки від мене. Я ніколи...

3. Чи правильно вчинив кожний мандрівник?
Обґрунтуй свою думку.

Яна з братиком і татком ходили до лісу. Пообідали картоплею та рибою консервою. У бляшанці залишилася юшка. "Поставлю під кущик, – може, лисичка поласує", – вирішила дівчинка.

Троє друзів відпочивали біля річки і вирішили поїсти.

Олег дістав із поліетиленового пакетика яблуко. Здійнявся вітер, і пакетик полетів.

– Нічого страшного, – сказав Олег друзям. – Він порожній.

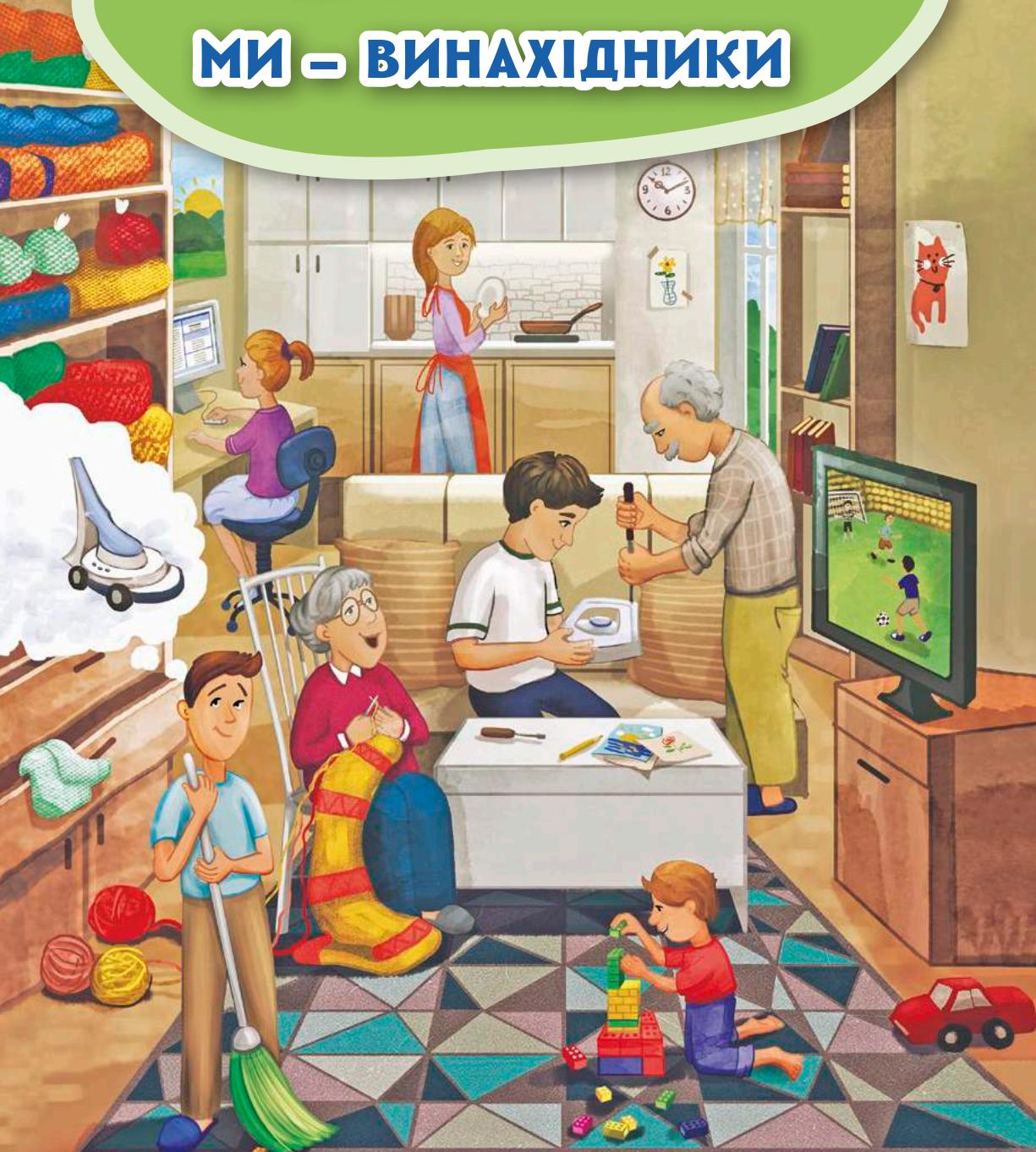

4. Сконструуйте органайзер з пляшки з-під соку чи йогурту.

ТИЖДЕНЬ 19

МИ – ВИНАХІДНИКИ

- Знайди на малюнку винахідників. Обґрунтуй свій вибір.
- Які риси характеру, на твою думку, властиві винахідникам? Поясни свої міркування.

Як народжуються винаходи?

- Дізнайся, як винайшли шапку-навушники.

15-річний Ермус Честер дуже не любив , навіть узимку її не вдягав. Якось йому сяйнула ідея.

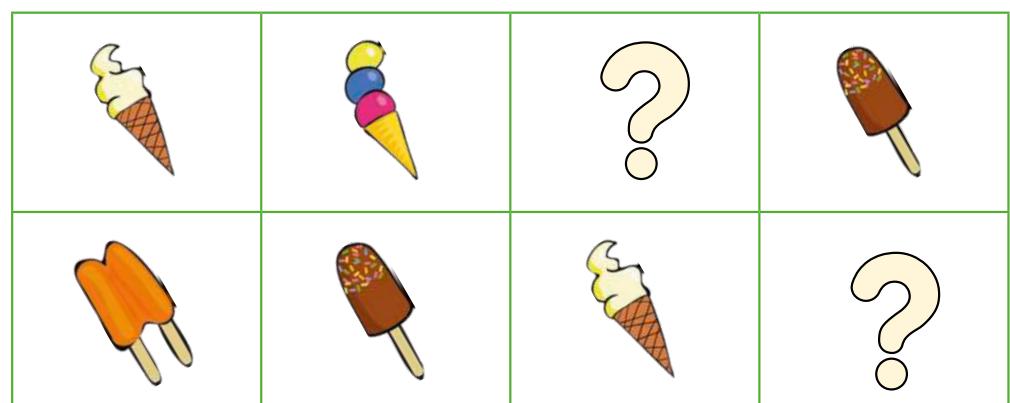
попросив пришити хутряні на дріт.

Ермус назвав свій винахід “захисники для ”.

Теплі виявилися зручними для багатьох .

- Чи знаєш ти, як були винайдені інші корисні речі? Розкажи.

- Поміркуй і скажи, якого морозива бракує у клітинках.

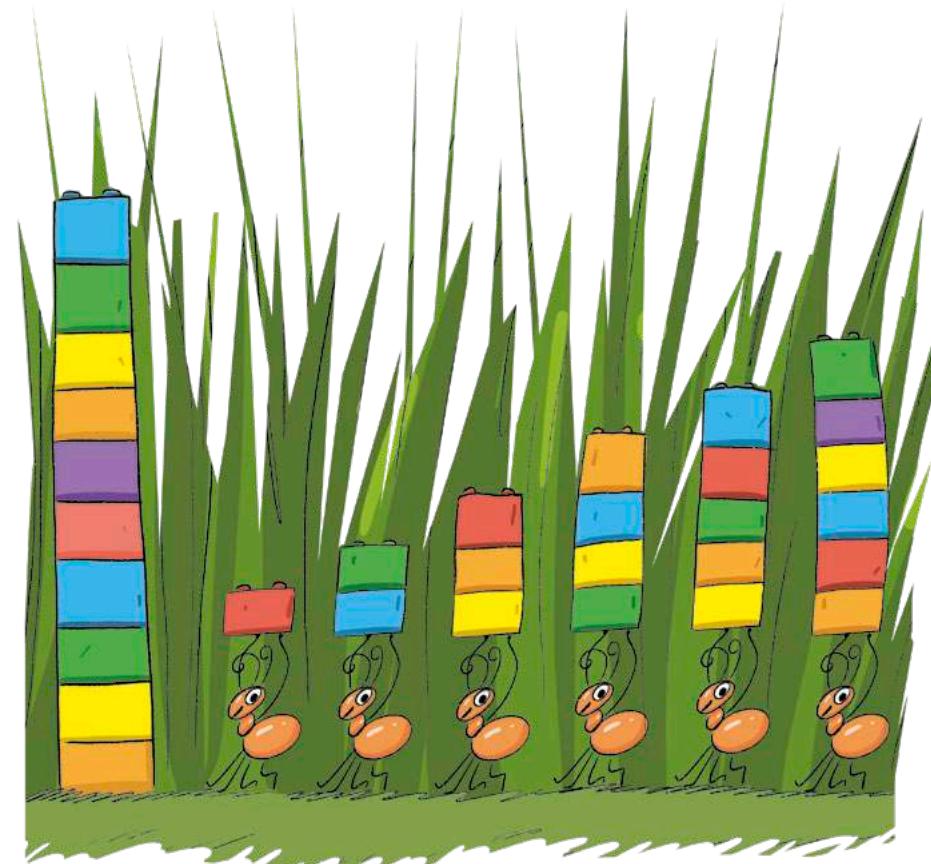
Як природа допомагає винахідникам?

1. Розглянь фото і визнач, що є природними прототипами приладів, створених людьми.

Xx МУРАХА

2. Поміркуй, які ще винаходи людям підказала природа.
3. Розкажи, як утворюються числа від 11 до 20.

4. Відшукай у класі об'єкти, які можна позначити числами 12, 16, 20. Які з них природні, а які – створені людиною?

Чи можна бути винахідником у наш час?

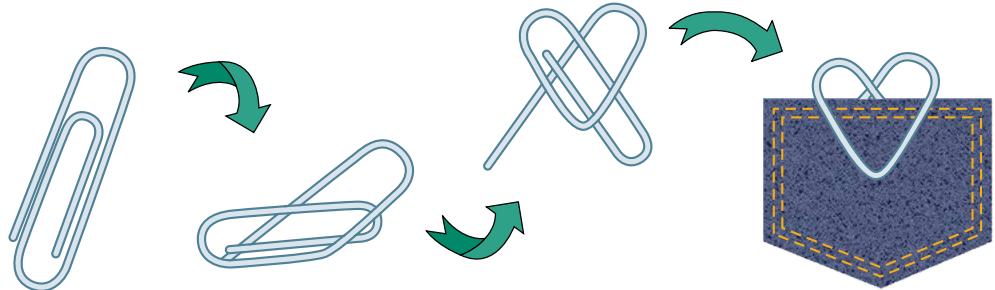
- Дві подруги сперечалися, чи можливо стати винахідником у наш час. Як ти вважаєш, яка дівчинка має рацію?

Сьогодні вже нічого не винайдеш, все давно відомо!

Можна винайти ще безліч корисних речей, які полегшать наше життя.

- Розглянь послідовність виготовлення сердечка зі скріпки.

- Запропонуй незвичайні способи використання гумки, гребінця. Представ їх однокласникам.

- Придумай кілька способів наповнити водою 19-літровий бутель, використовуючи наявну тару.

- Розгляньте зображення, створені за допомогою мильної піни. Придумайте власну техніку малювання мильними бульбашками. Створіть колективне панно.

7. Дізнайся, як 11-річний хлопець винайшов фруктове морозиво.

8. Поміркуй, чи складно робити винаходи.

ТИЖДЕНЬ 20
СПОРТ

1. Чи всі персонажі, зображені на малюнку, люблять спорт?
2. А як ставишся до спорту ти? Чому?

Чому варто займатися фізкультурою?

1. Відтвори та прочитай прислів'я. Поясни, як ти його розумієш.

2. Хто з дітей розпочинає свій день правильно? Поясни.

3. Дізнайся, якими видами спорту захоплюються першокласники. А в яких секціях займаєшся ти?

Учні 1-А класу відвідують спортивні гуртки.

Максим і Тарас займаються . Наталка

і Роман – . Ірина та Віра – . Світлана та Марк

мріють стати відомими .

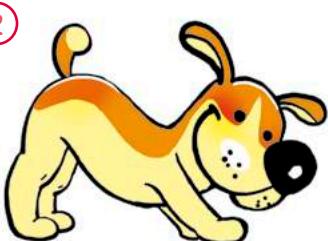

4. Виконай комплекс ранкової зарядки. Придумай власні вправи.

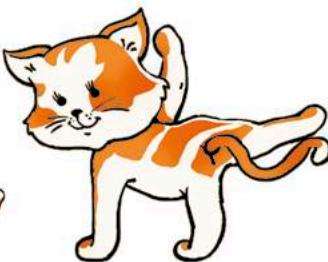
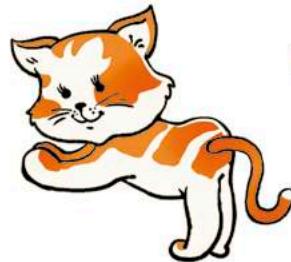
1

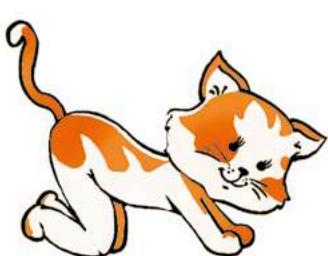
2

3

4

5. Продовж речення:

Фізкультурою варто займатися, тому що...

Які риси характеру розвиває спорт?

1. Обери свій варіант закінчення історії.

Ти маєш бути найкращим.

1

3

Не сумуй.
Пострибаємо
по деревах?

5

Зайчик —
найкращий бігун!

2

2 1 3

Позмагаємося,
хто вище
злетить?

4

6

або

7a

Чому я не можу
всіх перемогти?

7б

Не можна ж бути кращим
за всіх! Кожен — найкращий
у чомусь.

2. Які риси варто розвивати спортсмену? Назві їх.

БОКС

3. Які риси характеру розвиває спорт у кожній описаній ситуації?

Сашко відвідував секцію боксу і мріяв стати відомим боксером. На перших змаганнях хлопчик зазнав поразки. Він засумував і хотів припинити заняття, але тато переуконав його не робити цього, і незабаром Сашко виборов I місце.

Нatalка відвідує басейн після уроків. Тренування з плавання розпочинається о 15-й, а уроки закінчуються о 13-й. На дорогу від дому до басейну дівчинка витрачає годину. О котрій Наталка має вийти з дому, щоб прийти на тренування вчасно?

Оля була дуже неуважною, тому вчителька порадила їй записатися в гурток шахів. Через рік дівчинка легко обіграла у шахи своїх однолітків. І вчитися стала краще.

Чому Олімпійські ігри – особливі змагання?

1. Довідайся, чим Олімпійські ігри відрізняються від інших спортивних змагань.

Олімпійські ігри започаткували давні греки.

Вони бігали наввипередки, боролися, влаштовували

перегони на і .

Сучасні Олімпійські ігри раз на 4 роки збирають з усього світу. Кожен спортсмен мріє стати олімпійським чемпіоном.

2. Прочитайте слова головного олімпійського гасла.

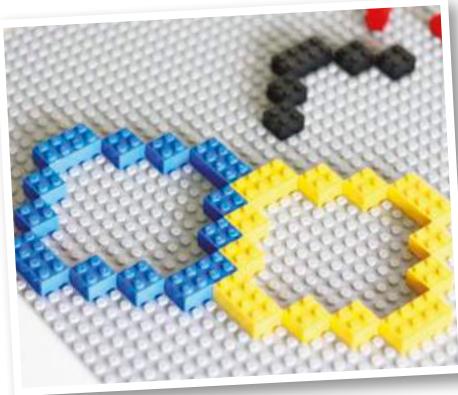
Поміркуйте, чому воно таке.

3	4	5	2	1	6
и	д	ш	в	ш	е

10	9	7	8
е	щ	в	и

13	17	11	15	16	18	12	14
л	ш	с	н	і	е	и	ь

3. Склади емблему Олімпійських ігор з деталей конструктора "Лего". Довідайся, що вона означає.

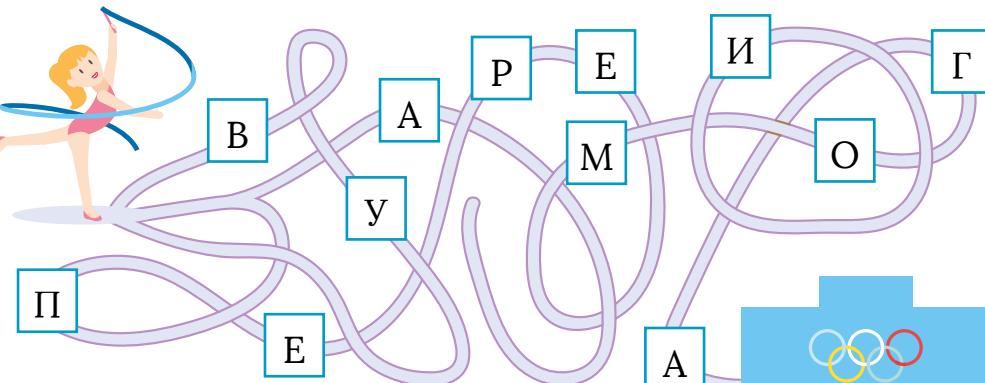
4. Порівняй усно кількість крапок на кісточках доміно.

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} \quad \text{i} \quad \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

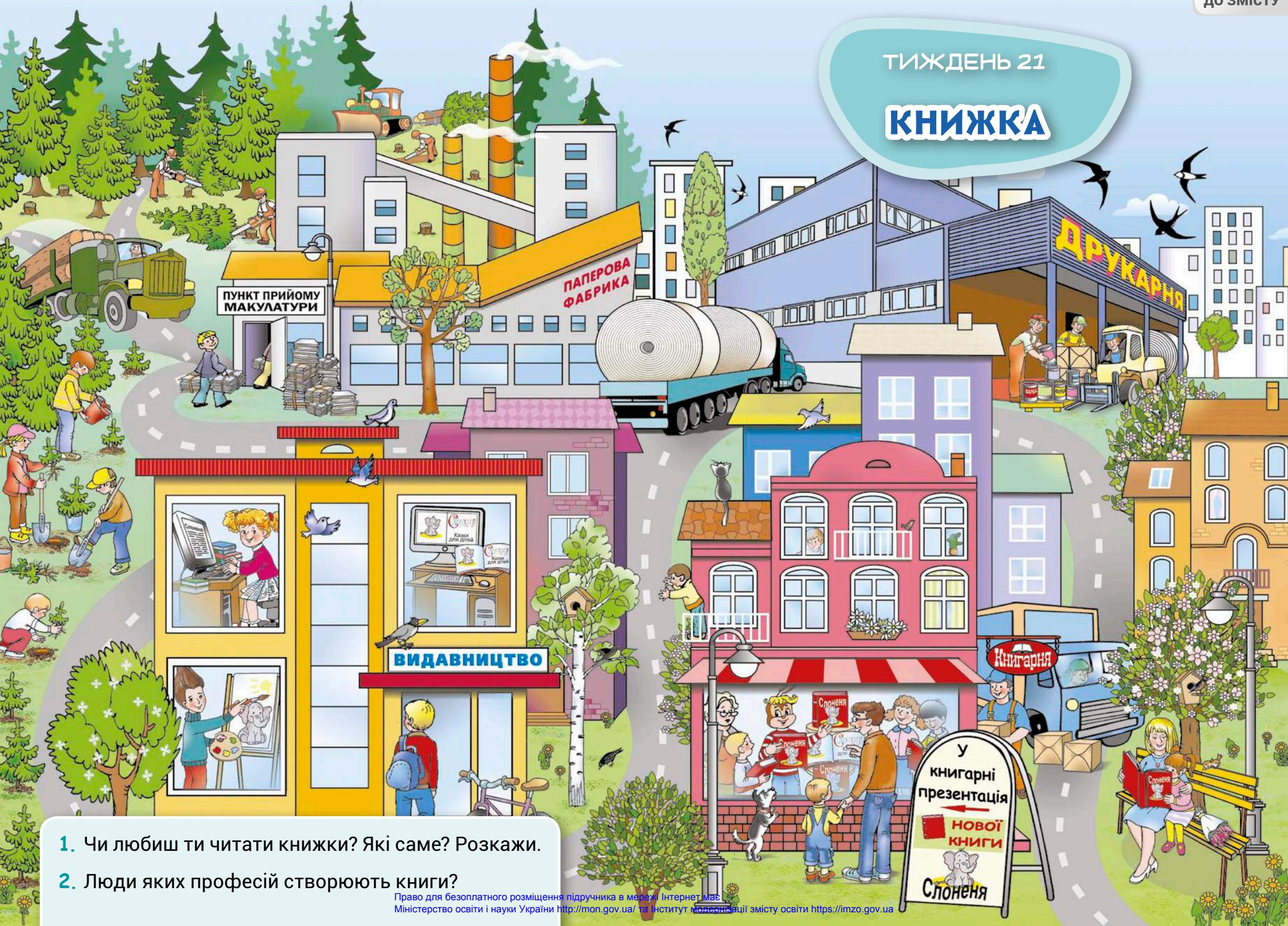
$$\begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} \quad \text{i} \quad \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} \quad \text{i} \quad \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

5. Чого очікує спортсменка від Олімпійських ігор?

ТИЖДЕНЬ 21
КНИЖКА

- Чи любиш ти читати книжки? Які саме? Розкажи.
- Люди яких професій створюють книги?

Як книжка з'являється на світ?

Яя читанн Я

ЧИТАНН

1. Довідайся, який шлях проходить книжка від автора до читача.

написав цікаву казку про

і відніс

у редакцію. Працівникам редакції

сподобався твір, і вони вирішили створити

Спочатку редактор перевірив і виправив зміст

. Художник намалював веселі малюнки

та обкладинку майбутньої

. Потім

надрукували у друкарні.

купив цікаву

про

2. Скільки книжок у бібліотечці Максима?

Якою за порядком є книжка про слоненя? Скільки на полиці книжок праворуч від неї?

3. Скільки книжок у твоїй бібліотечці?

Яка з них твоя улюблена? Розкажи про неї.

4. Разом з однокласниками створіть власну книжку.

Придумайте
цикаву оповідку.

Запишіть свою
історію на кількох
аркушах паперу.

Відредакуйте текст.

Намалуйте
ілюстрації до тексту
на кожному аркуші.

Намалуйте
обкладинку книжки
і зазначте її авторів.

Скріпіть свою книжку
степлером.

Зробіть презентацію
своєї книжки.

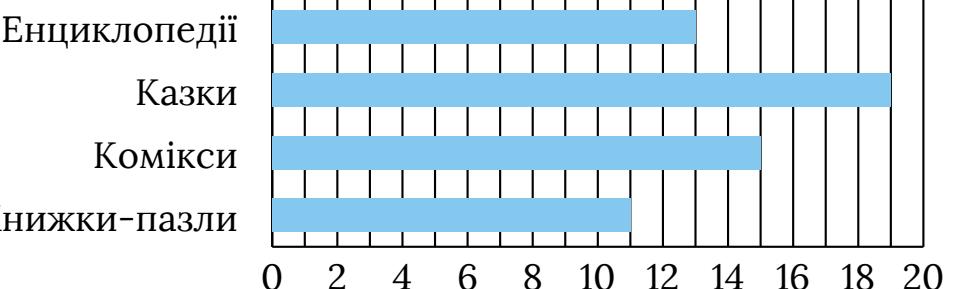

Які бувають книжки?

- Як можна об'єднати книжки в групи за однією ознакою? Запропонуй різні варіанти.

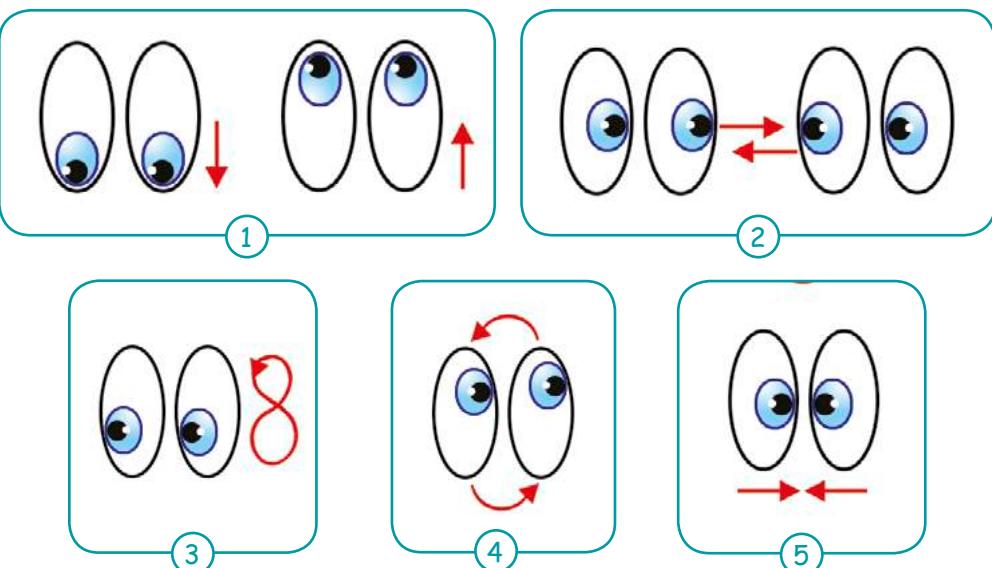

- Розглянь діаграму, яка відображає кількість книжок у бібліотечці 1-В класу. Про що можна дізнатися, не рахуючи книжок? Чим зручні діаграми?

- Побудуйте діаграму, яка відображає кількість книжок у вашій класній бібліотечці.

- Виконай комплекс вправ для збереження зору.

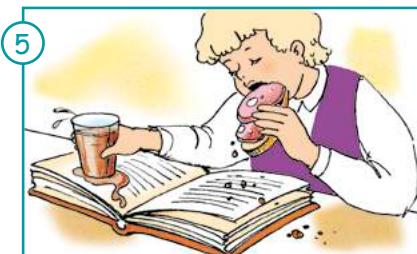
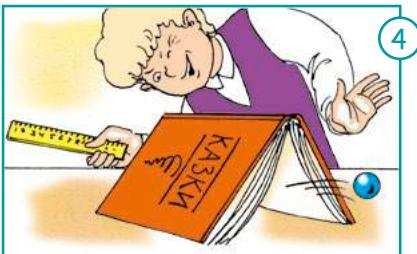
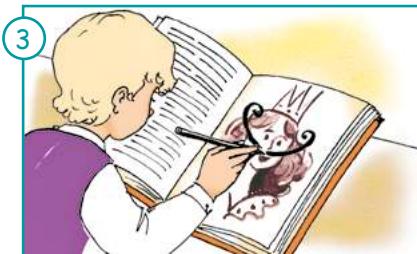
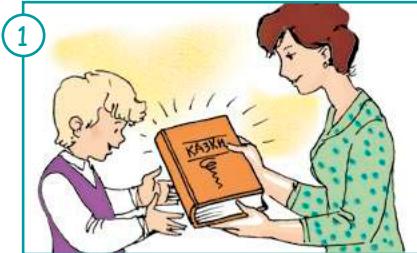
- Чому важливо виконувати ці вправи під час читання?

Чому треба берегти книжки?

1. Довідайся, як поводився Петрик з книжкою.

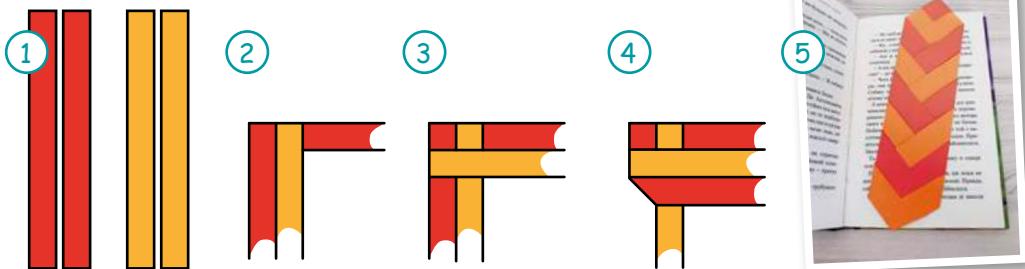
2. Чи справді Петрик може робити з книжкою що заманеться, бо отримав її у подарунок?

3. Складіть власні поради, як зберігати книжки у гарному стані.

4. Визнач, на якій світлині показано дбайливе ставлення до книжки.

5. Виготов зáкладку для своєї книжки.

6. Знайди відповідь на запитання "Чому ощадливе використання паперу зберігає природу?".

Для цього можна:

- ✿ пригадати те, що ти вже знаєш;
- ✿ запитати в дорослих;
- ✿ прочитати в енциклопедії;
- ✿ подивитися навчальне відео.

Представ результати свого дослідження.

ТИЖДЕНЬ 22

ТРАНСПОРТ

1. Назві транспортні засоби, зображені на малюнку. Які з них безпечні для довкілля?
2. Які підприємства допомагають обслуговувати автомобілі? Чи знаєш ти, як вони працюють? Розкажи про це.

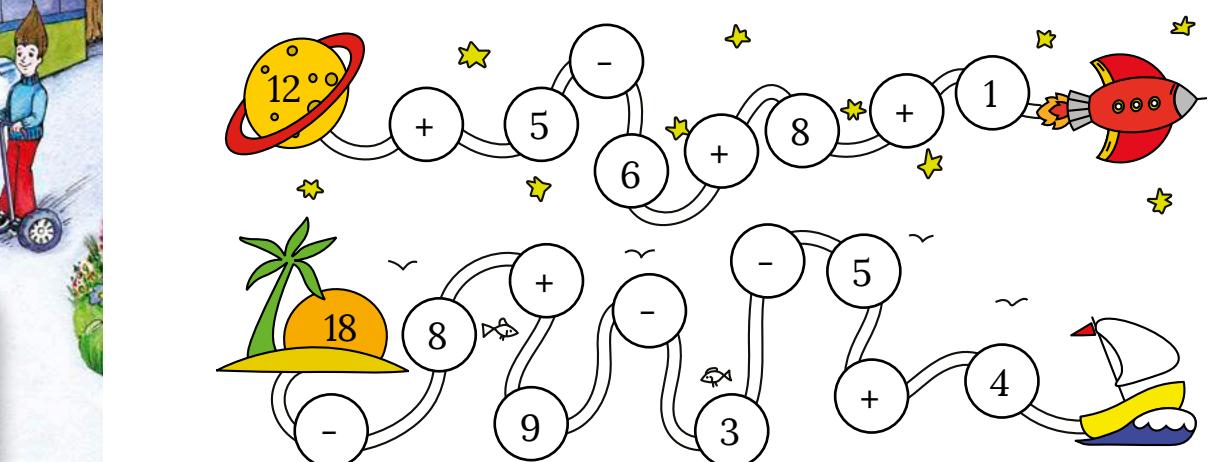

Який буває транспорт?

1. За якою ознакою транспортні засоби об'єднали у групи? Доповни кожну групу власними прикладами.

2. Обчисли усно.

Як бути гарним пасажиром?

1. Чи всіх пасажирів автобуса можна назвати членами? Розкажи, хто яких правил не дотримується.

2. Де можна побачити такі піктограми? Що означає кожна з них?

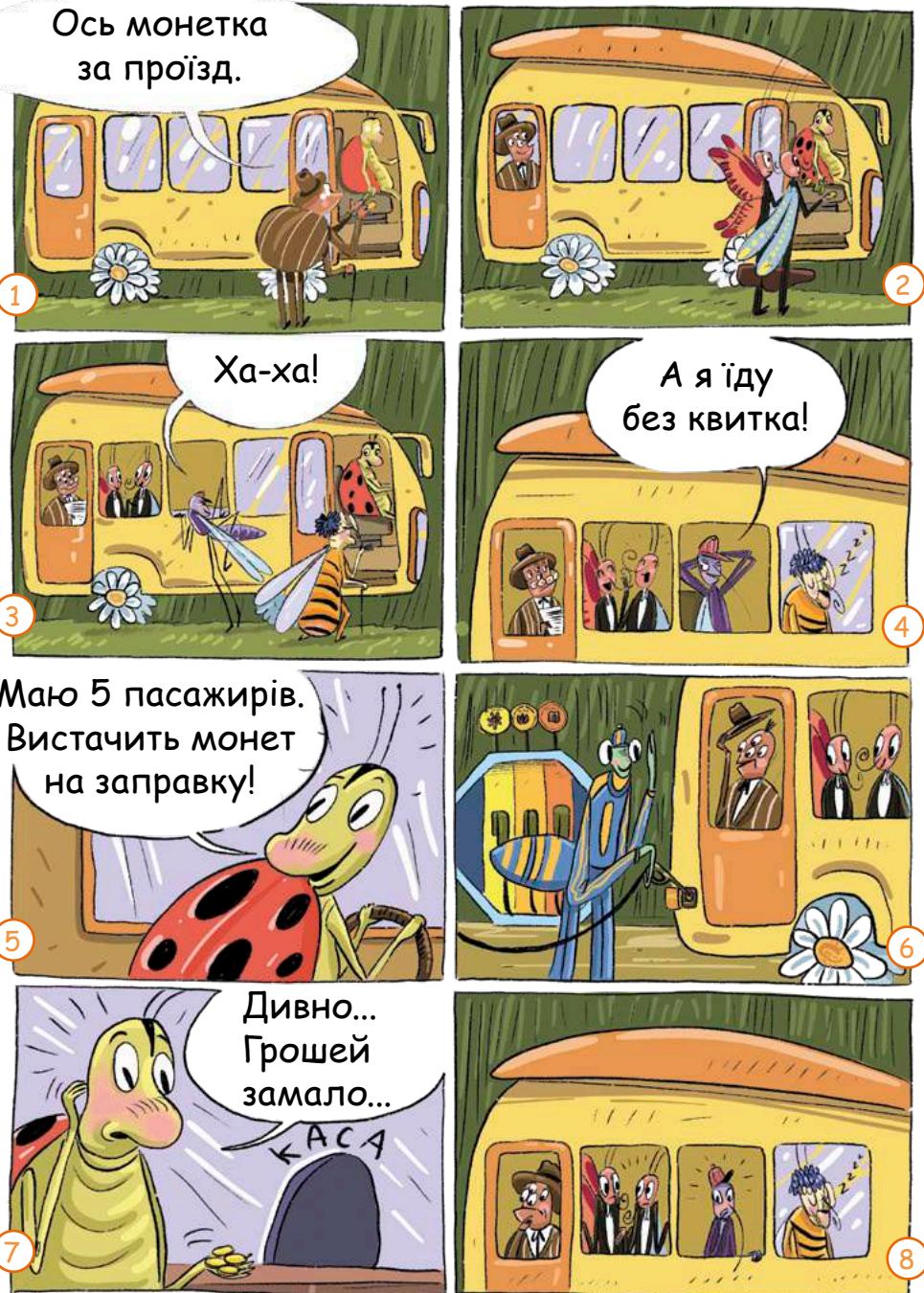

3. Вигадай власну піктограму, яку варто було б розмістити у громадському транспорті. Намалюй її та представ своїм однокласникам.

4. Довідайся, чому важливо оплачувати проїзд.

Ось монетка за проїзд.

5. Складіть правила для пасажирів громадського транспорту.

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

1. Марко і Тарас вирішили дізнатися, чи багато людей порушують правила дорожнього руху. Для цього вони протягом години спостерігали за пішоходами та водіями. Результати дослідження відобразили у таблиці. Який висновок зробили хлопці?

Порушення		
	Рухаються на червоне світло світлофора	8 1
	Переходять дорогу в недозволеному місці	12 —
	Користуються мобільним телефоном під час руху	17 13

2. Чи траплялося тобі бачити випадки порушення правил дорожнього руху? Розкажи, які були їхні наслідки.

3. Дослідій, чи дотримуються правил дорожнього руху мешканці твого мікрорайону. Результати спостережень подай у вигляді таблиці та представ своїм однокласникам.

4. Складіть власне продовження історії.

На заводі, де виробляють , народився

на ім'я Жучок. Його забрали у велике ,

і він мріяв чим скоріше почати їздити вулицями.

Але старші , сказали що йому спершу треба повчитися.

— Спочатку слід вивчити правила дорожнього руху,

а потім уже можна виїжджати на , — сказала

стара досвідчена .

— А навіщо мені ці правила? — запитав .

За О. Кукуєвицькою

Який транспорт найкращий?

Й Й ТРАМВА Й

1. Що спільного в усіх зображених транспортних засобів? Назві переваги кожного з них.

2. Діти обговорювали, який транспорт найкращий. Як ти вважаєш, думка якої дитини є правильною?

– Автомобіль!
Ним можна швидко доїхати до школи.

– Велосипед!
Не забруднює довкілля
та зміцнює здоров'я.

– Метро!
Ніколи не стойть у заторах.

ТИЖДЕНЬ 23

СВІТ ПРОФЕСІЙ

1. У що грають діти, зображені на малюнку?
2. Які ще професії ти знаєш? Назві їх та розкажи, що роблять представники кожної з них.

Люди яких професій мені допомагають?

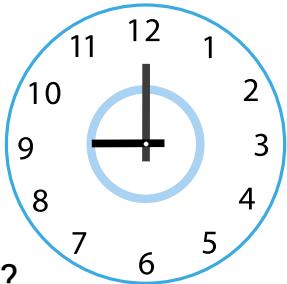

1. Дізнайся, представники яких професій допомогли дітям провести день цікаво.

Сьогодні разом з поїхали до бібліотеки на зустріч з екологом. Це дуже цікава професія. Екологи з'ясовують, чому зникають або влітку випадає , чому не прилетіли додому, і чи не зашкодить природі новий . Потім выбрали собі і поїхали до школи. Дорогою бачили і . В школі на чекав смачний .

2. Еколог прийшов на роботу о 9-й годині й одну годину працював за комп'ютером. Потім він вирушив до лісу – спостерігати за життям тварин. До офісу еколог повернувся о 17-й годині.

Скільки часу він працював на природі?

Ж Ж ОКЕЙ

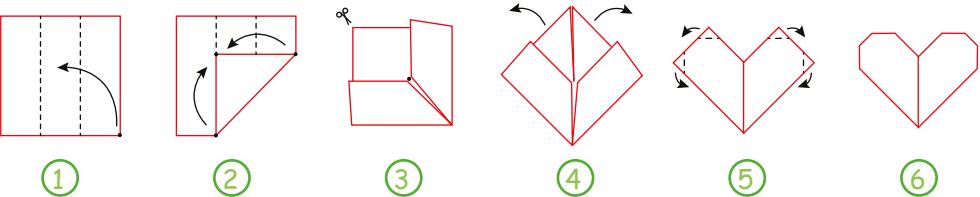
3. Які професії в людей, що допомогли дітям у кожній ситуації?

Юся кілька місяців готувалася до танцювального виступу. І ось цей день настав! Нова сукня, гарна зачіска і квіти від друзів допомогли подолати хвилювання.

Максим знайшов біля паркану цуценя. Він забрав його додому, але спершу мама відвезла тваринку на огляд до ветеринара. Тепер Максимко має друга.

4. Наведи приклади професій людей, які допомагають тобі у житті. Розкажи, у чому полягає їхня допомога.
5. Змайструй для людини, яка тобі допомагає, паперове сердечко і подаруй його.

Яка професія моєї мрії?

1. Довідайся, ким мріє стати дівчинка – персонаж вірша.

Я у мріях побувала,
Я у мріях заблукала,
Там я пекарем була –
Тортики смачні пекла.

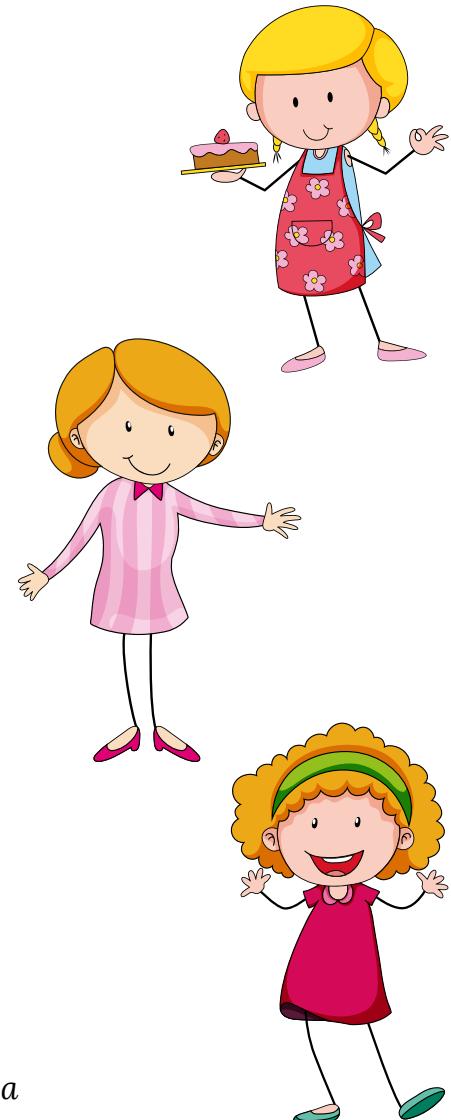
Модельєром стати мрію –
Плаття шити гарно вмію.
Ще я вчителькою стала,
Букви з дітками вивчала.

Мить – і я вже тенісистка,
І художниця, й артистка.
Вірш складаю – поетеса,
В літаку я – стюардеса.

Ким же бути, ким же стати?
Треба щось одне обрати.

Я у мріях побувала,
Я дивилася, обирала,
Ще не все я знаю, вмію,
Ще шукаю свою мрію.

Л. Відута

2. Чому, на твою думку, дівчинка мала не одну мрію, а багато?

3. Як ти гадаєш, ким хоче стати кожна дитина, зображенна на малюнку? Обґрунтуй свою відповідь.

4. Візьми інтерв'ю в однокласників і дізнайся, ким вони мріють стати. Чим їх приваблюють обрані професії?

5. Люди яких професій використовують зображені предмети?

6. Розкажи, яку професію хочеш обрати ти. Поясни свій вибір. Що ти робиш, аби наблизити здійснення своєї мрії?

Яка професія найважливіша?

1. Довідайся, які професії вважають важливими персонажі коміксу.

Лікар — найважливіша професія! Він рятує людей!

Вчитель — важливіший! Він усіх навчає!

Лише кухар усіх нагодує. Він — найважливіший!

Не сперечайтесь! Хто перший людям знадобиться, той і найважливіший. Чекаємо ранку.

2

3

4

2. А яка професія, на твою думку, є найважливішою? Обґрунтуй свою відповідь.

ТИЖДЕНЬ 24

ПДКОРЮЄМО ЧАС

1. Чи можна побачити час? Як?

2. Як вимірюють час?

Чим вимірюють час?

1. Розташуйте годинники у порядку їх винайдення і прочитайте слово – одиницею вимірювання часу.

2. Визнач час, який показує кожний годинник.

ЧЧ ЧЕШКИ

3. Софійка відвідує уроки танців. Урок розпочинається о 15-й і триває 1 годину. Чи встигне дівчинка подивитися вдома улюблений мультфільм о 17-й, якщо дорога додому з танцювальної студії триває 1 годину?

4. Берізка скинула листя у жовтні. У березні бруньки дерев почали набухати, і незабаром з'явилися нові листочки. Визнач за допомогою календаря, скільки повних місяців тривав зимовий сон берізки.

5. Наприкінці серпня ластівки виrushaють у вирій, тому що зникають комахи, якими вони харчуються. На початку травня ластівки повертаються, адже у цей час для них уже достатньо їжі та тепла. Визнач, скільки повних місяців ластівки проводять в Україні, а скільки – у теплих краях.

Навіщо потрібно бути пунктуальними?

1. Чи трапляється тобі запізнюватися? Куди саме? Чому?

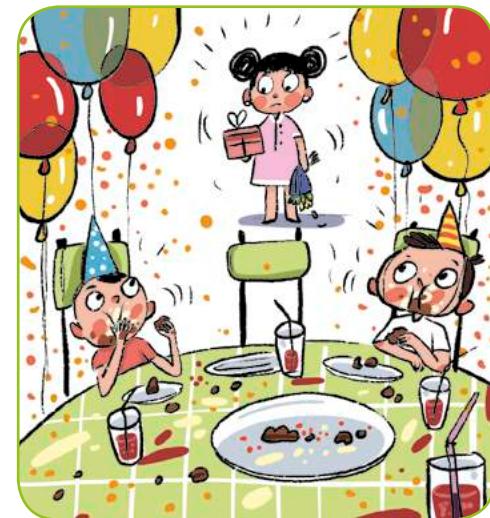

2. Інсценізуйте ситуації.

Софію запросили на День народження на 11-у годину ранку. Але вона запізнилася.

Денис прийшов до кінотеатру, коли фільм уже розпочався.

Поїзд пана Юрія вибуває за 30 хвилин.

3. Довідайся, чому треба стежити за часом.

4. Продовж речення:

Пунктуальним треба бути, тому що...

5. Складіть поради для людей, які часто запізнюються.

Як керувати часом?

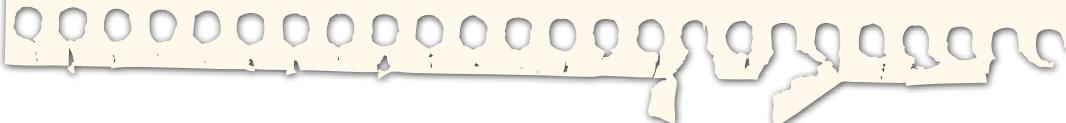
1. Розкажи, чи плануєш ти свій день. Чи все заплановане вдається реалізувати? Чому?

2. Розглянь план Ромчика.
Як ти вважаєш, що може завадити хлопцеві реалізувати його?

План Ромчика

Навчання	Дозвілля	Допомога дорослим
Виконати домашнє завдання	Пограти у футбол із друзями	Допомогти бабусі з вечерею
Пограти на піаніно	Пограти на приставці	Прибрати в кімнаті
Почитати	Побудувати з "Лего"	

3. Досліді, скільки часу ти витрачаєш на обід, коли біля тебе немає телевізора. А коли поряд працює телевізор? Зроби відповідний висновок.

Які ще об'єкти можуть "поглинати" твій час?
Як саме?

4. Довідайся, чому Іванко спізнився на тренування.

Іванко збиралася на тренування з , яке розпочиналося о . дивився і за 20 хвилин до початку тренування почав збирати свою спортивну форму. Але ніяк не міг відшукати . Хвилин 10 шукав, поки не витягнув їх з-під . Звісно, на тренування спізнився, і тренер зробив йому зауваження.

5. Що ти можеш порадити хлопчикові?

ТИЖДЕНЬ 25

ВЕСНЯНА МОЗАІКА

1. Які ознаки весни зображені на малюнку? Що переплутав художник?
2. Які ще ознаки весни ти знаєш? Назви їх.
3. Придумай власну історію про події, зображені на малюнку. Розкажи її однокласникам.

Як приходить Весна?

1. Визнач за допомогою календаря, скільки днів триває весна.

2. Чи завжди ця пора року приходить за календарем? Які зміни в неживій природі свідчать про прихід весни?

3. Прочитай слова і склади власне речення з двома з них на вибір:

Весна, веснянка, весняний, навесні

4. В Україні існує давня традиція закликати весну. Зліпі із солоного тіста жайворонка, настроми його на паличку і підіймай високо вгору, співаючи веснянку.

Жайворонку,
жайворонку!
Візьми собі зиму,
А нам віддай весну.
Візьми собі сани,
А нам віддай віз!

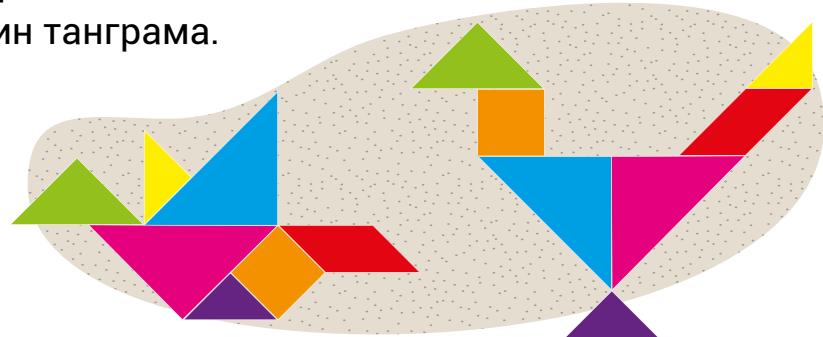
Чим заклопотані птахи навесні?

1. Розглянь карту і розкажи, де зимували птахи.

2. Довідайся, які птахи вже повернулися до нас із вирію. Розкажи про їхню поведінку навесні.

3. Виклади пташок із частин танграма.

4. Встанови послідовність подій за малюнками та розкажи, чим заклопотані птахи навесні.

5. Цього року в село Підгірці лелеки прилетіли 19-го березня. Спочатку вони облаштовують гніздо, а потім дбають про пташенят. Самичка-лелека відклала яйця 20-го квітня.

Визнач, коли з'являться на світ лелеченята, якщо відомо, що пташенята вилуплюються з яєць через 32 дні.

Які квіти розквітають першими?

1. Довідайся, як прийшла весна до лісу і хто її зустрів.

Зустрілися і жаліються, що весни

довго немає: то вітер, то , то . Перша каже:

– Щоранку сиджу на верхівці , весну виглядаю.

– І я, – мовить друга.

– І дарма, – почувся нараз тоненький голосок. – Ви краще на землю подивіться!

Озирнулися і побачили: коло

вистромився з-під снігу .

Непомітно весна підкралася! Полетіли в ліс – розповісти всім цю радісну новину.

За О. Буценем

Ц Ц НАР Ц ИС

2. Послухай вірш та уяви собі Весну-чарівницю.

Весна-чарівниця,
Неначе цариця,
Наказ свій послала,
Щоб краса вставала:
І проліски, і травка,
Зелена муравка,
І кульбабка рясна,
Й фіалочка ясна.

О. Пчілка

3. Що б ти спитав/спитала у казкової Весни?

4. Що об'єднує всі зображені на світлинах рослини?

5. Які ще рослини-первоцвіти ти знаєш?

6. Назві сусідів кожного числа.

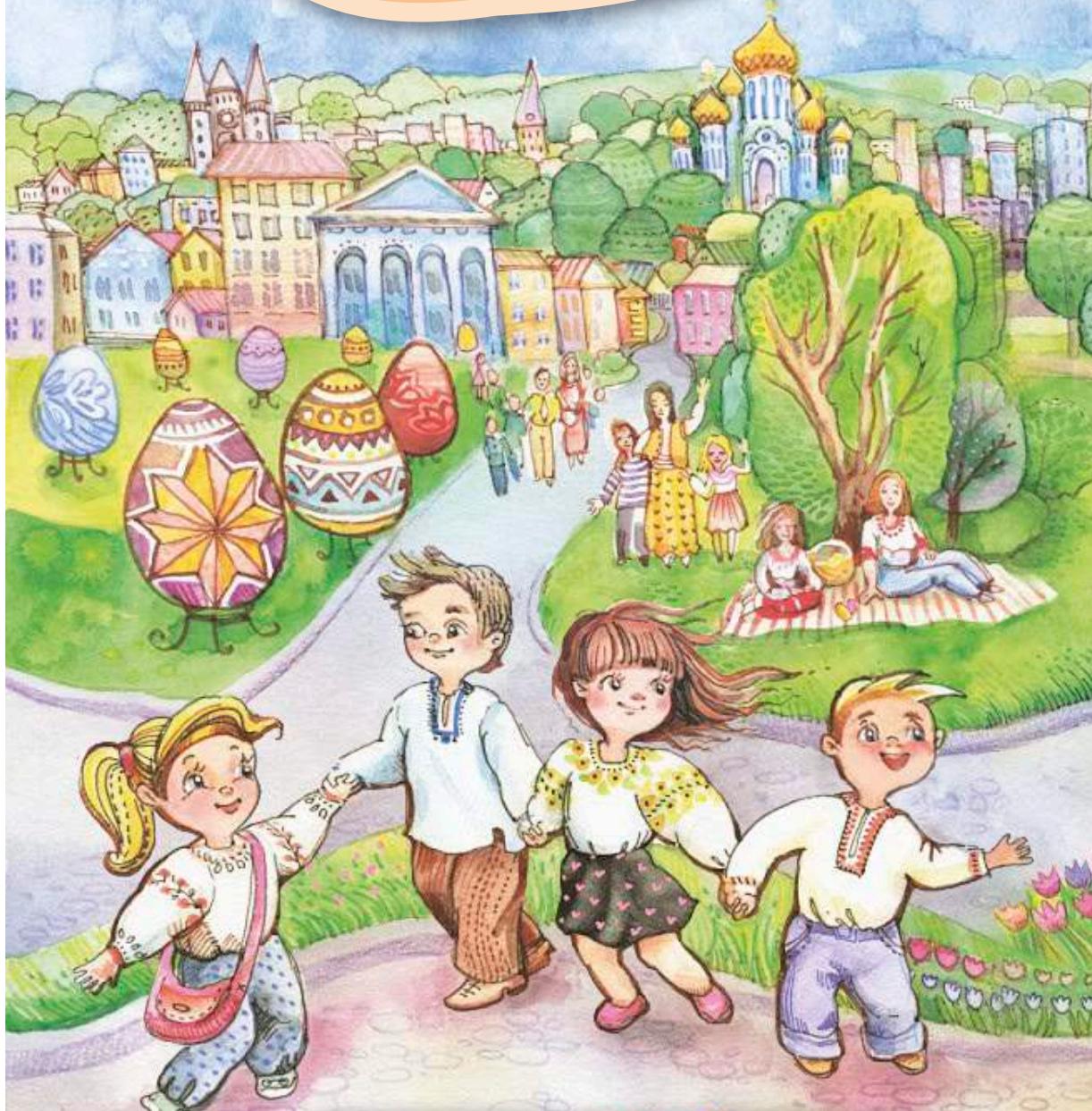
7. Довідайся, чому не можна зривати первоцвіти.

8. Складіть поради щодо того, як берегти рослини.

ТИЖДЕНЬ 26

ВЕЛИКДЕНЬ

1. Яке свято відзначають люди?

2. Розкажи, що ти про нього знаєш.

Про що розповідає писанка?

1. Довідайся, які символи зображають на писанках. Що вони означають?

Квітка –
символ любові

Гарна писанка у мене,
Мабуть, кращої нема.
Мама тільки помагала,
Малювала ж я сама.
Змалювала дрібно квіти,
Вісім хрестиків малих,
І дрібнусіньку ялинку,
Й поясочок поміж них.

К. Перелісна

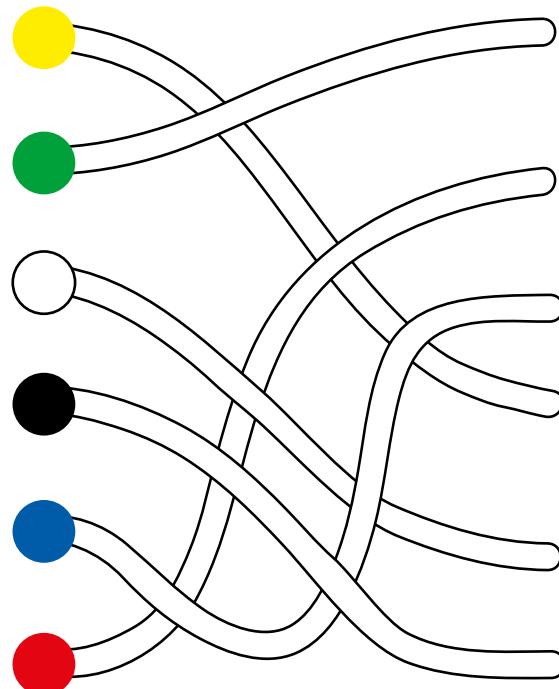
Олень –
символ здоров'я

Листок, дуб –
символ
витривалості

2. Розкажи, що символізує колір на писанці.

Весну, пробудження
природи.

Вогонь, добро, любов,
радість життя.

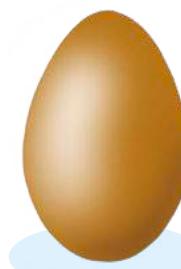
Небо, повітря, силу
і здоров'я.

Сонце, зорі, місяць,
тепло, надію.

Чистоту і світло
людської душі.

Ніч, темряву, невідоме
й таємне.

3. Що спільного між цими творами декоративного мистецтва? Чим вони відрізняються?

Крашанка

Крапанка

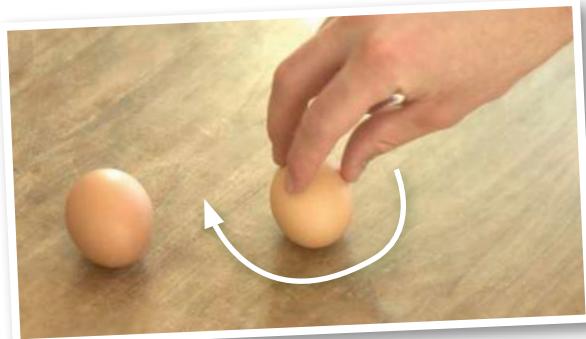
Дряпанка

Писанка

4. Дослідій, яке яйце варене, а яке – сире. Що допомогло тобі зробити висновок?

5. Дослідій, якого кольору будуть крашанки, створені за допомогою природних барвників.

Що покладемо у Великодній кошик?

1. Розглянь комікс та дізнайся, чи вдалися у господині паски.

2. Поміркуй, як впливув настрій пані на результат.

ШШ КО Ш ИК

3. Маса двох однакових пасок 2 кг.
А скільки важить одна паска?

4. Що можна покласти
до Великоднього кошика?

5. Розв'яжи:

- ➊ Ціна однієї паски 30 грн. Мама попросила Аліну купити дві і дала їй 100 грн. Скільки решти має повернути дівчинка?
- ➋ Максим купив два кошики: більший і менший. Ціна більшого кошика – 66 грн, а меншого – 33 грн. Яка вартість усієї покупки?

Як святкують Великдень у світі?

1. Розкажи, які традиції святкування Великодня існують у твоїй родині.

2. Довідайся, чому німецькі діти з нетерпінням чекають Великодня.

За німецьким повір'ям, великодній

розмальовує та ховає їх у саду. Тож святочного

ранку, після церковної служби, із задоволенням

шукають ці , а також з ласощами, які

дбайливо заховали напередодні.

3. Сім'я Ганса святкуватиме Великдень в Україні. Батько хлопчика хоче за німецькою традицією пригостити українських друзів сина шоколадними яйцями. Скільки таких смаколиків він зможе купити на 100 грн, якщо вартість одного – 35 грн?

ЩЩ ПОЛЬЩА

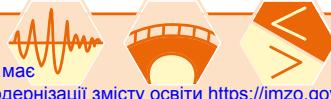
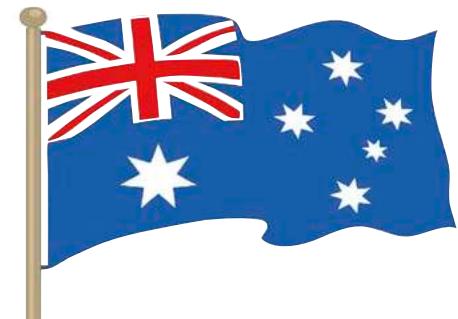

4. Довідайся про давню традицію "поливаного понеділка".

У деяких регіонах України, Польщі, Чехії та Словаччини є жартівливий звичай у понеділок після Великодня обливати одне одного водою.

5. Ми святкуємо Великдень навесні, а в Австралії в цей час осінь. Тут дарунки дітям приносить милий сумчастий борсучок – бандикут.

ТИЖДЕНЬ 27

НАВІЩО МИ ІМО?

1. Які страви можна приготувати з продуктів, зображеніх на малюнку?

2. Що у цій фантастичній країні найсмачніше для тебе?

Навіщо потрібно їсти?

її

ї ЖА

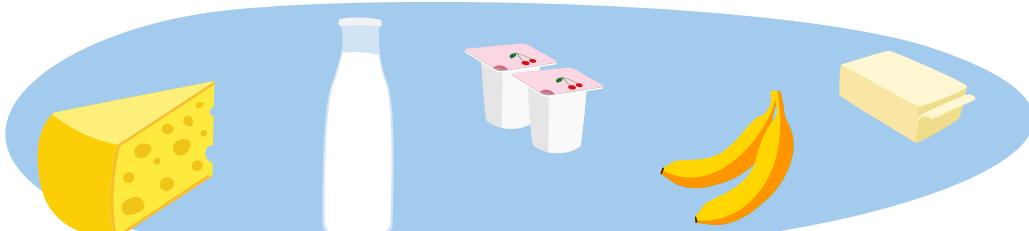
1. Довідайся, для чого нашему організму потрібна їжа.

Їжа необхідна так само, як пальне .

Вона є джерелом енергії для організму. Це вона дає тобі сили, щоб рости, рухатися, думати. Якщо хочеш

бути міцним і здоровим, обирай корисну їжу:

2. Який продукт на малюнку "зайвий"? Чому?

Яка їжа корисна для моого організму?

1. Хто з дітей харчується правильно? Обґрунтуй свою відповідь.

2. Проведи дослід і поміркуй, чому батьки не купують тобі щодня солодкі газовані напої.

3. Розкажи, які продукти ти вживаєш найчастіше. А що до вподоби твоїм однокласникам? У кого з них традиції харчування подібні до твоїх?

4. Роздивись тарілку здорового харчування. Чи завжди ти дотримуєшся рекомендацій фахівців? Чому?

5. Зробіть книгу "Корисні та шкідливі продукти".

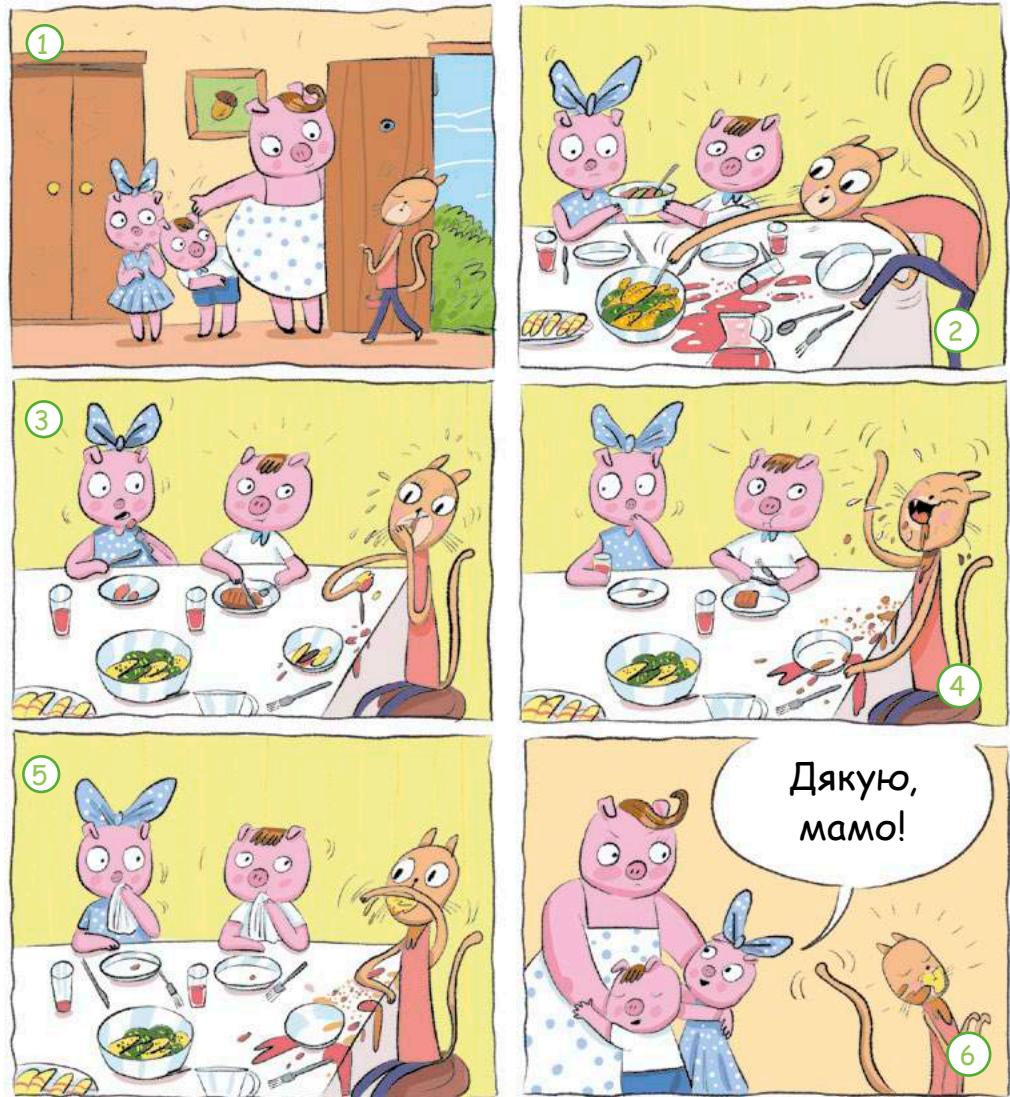

Як поводитися за столом?

1. Дізнайся, хто з героїв коміксу знає правила етикету.

2. Які ще правила поведінки за столом ти знаєш?
Розкажи.

ЮЮ ЮШКА

3. Розглянь схему і дізнайся, як правильно сервірувати стіл.

4. Вважають, що гарно оформленна страва смакує більше. Навчися прикрашати смачні канапки.

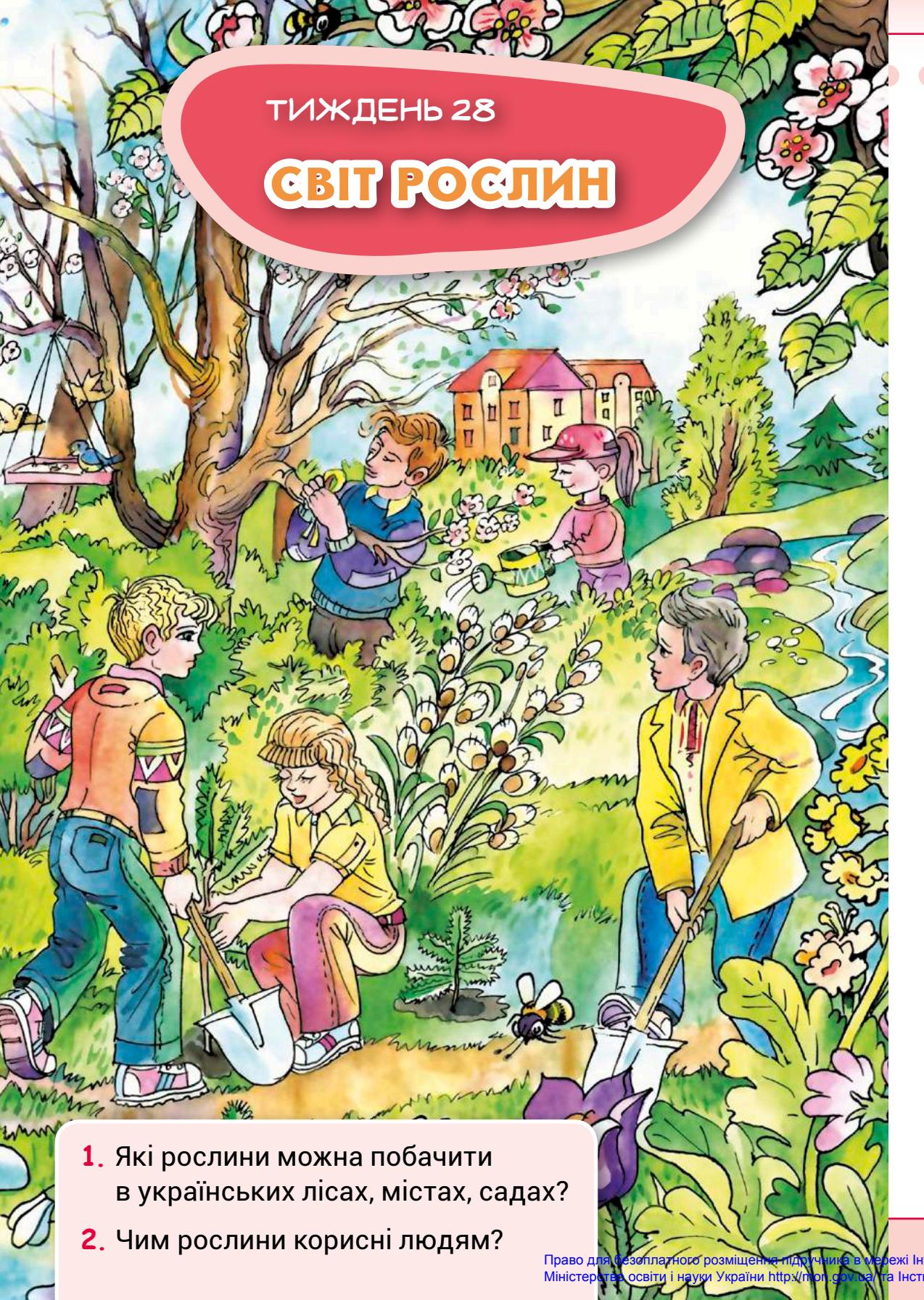

5. Пограйте з однокласниками у гру "За столом", дотримуючись відомих вам правил етикету.

ТИЖДЕНЬ 28

СВІТ РОСЛИН

- Які рослини можна побачити в українських лісах, містах, садах?
- Чим рослини корисні людям?

Чому людина не може жити без рослин?

- Що може об'єднувати всі об'єкти, зображені на малюнку?

- Наведи інші приклади використання рослин людиною. Якими речами з рослин ти найчастіше користуєшся?
- Мама попросила Євгена купити в аптекі квіти ромашки для приготування лікувального чаю. Вона дала синові 100 грн. Скільки упаковок хлопчик зможе купити, якщо одна упаковка коштує 25 грн?

Що потрібно рослинам для життя?

1. Розглянь комікс і дізнайся, що шкодить рослинам.

Фф

ІАЛКА

2. Дослідій, які умови потрібні рослинам для життя.

3. Виростіть крес-салат у вигляді гусені. Фіксуйте стадії розвитку рослин у щоденнику спостережень.

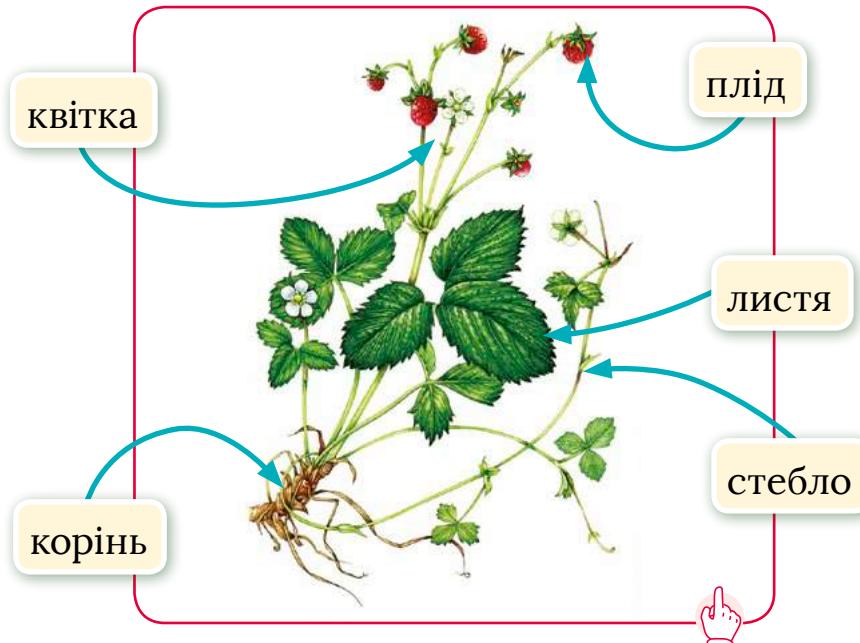
- ✿ Заповніть гольф вологою землею та сформуйте у вигляді гусені.
- ✿ Покладіть її на тацю та добре полийте.
- ✿ Розкладіть на спинці гусені насіння крес-салату.
- ✿ Поливайте щодня, і за кілька днів кущуватимите свіжу зелень.

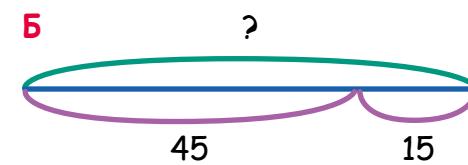
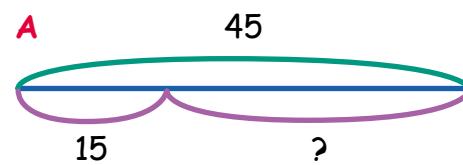

Що спільного між усіма рослинами?

1. Дізнайся, з яких частин складається рослина.

2. На клумбі ростуть тюльпани. Найвищий з них має висоту 45 см, а найнижчий – 15 см. На скільки сантиметрів висота найнижчої рослини менша за висоту найвищої? Обери схему, що ілюструє це відношення.

3. Назвіть якомога більше ознак, які притаманні всім рослинам.

4. Прочитайте в особах суперечку.

: “Я – найголовніший! Я утримую у ґрунті,

напиваю її . І з я першим з'являюсь”.

: “А я готую поживні речовини за

допомогою . Я лікую і годую і , а ще

очищаю повітря”.

: “Я з'єдную та , переправляю

і поживні речовини по всій ”.

: “Все, що ви робите, все для мене! Не буде

мене – не буде ані , ані нових ”.

: “Це я найголовніше! Усе, що ви взяли з ґрунту,

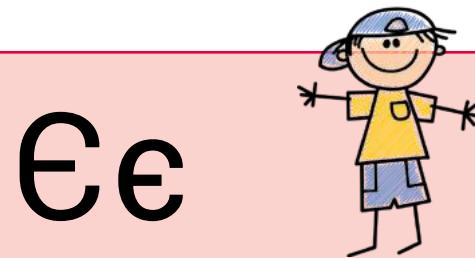
повітря, допоможе мені дати життя новій . З мене

розвинеться і , і , і , і , і !”

Як берегти рослини?

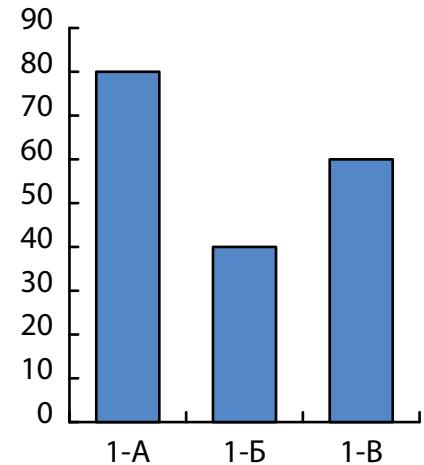

Єє

ЕВГЕН

- Для збереження дерев у школі було проведено збір макулатури. Розглянь діаграму і визнач, який клас зібрав найбільше макулатури. А який найменше? На скільки кілограмів макулатури більше здав 1-А клас, ніж 1-В?

- Хто з дітей дбайливо ставиться до природи?

ТИЖДЕНЬ 29

СВІТ ТВАРИН

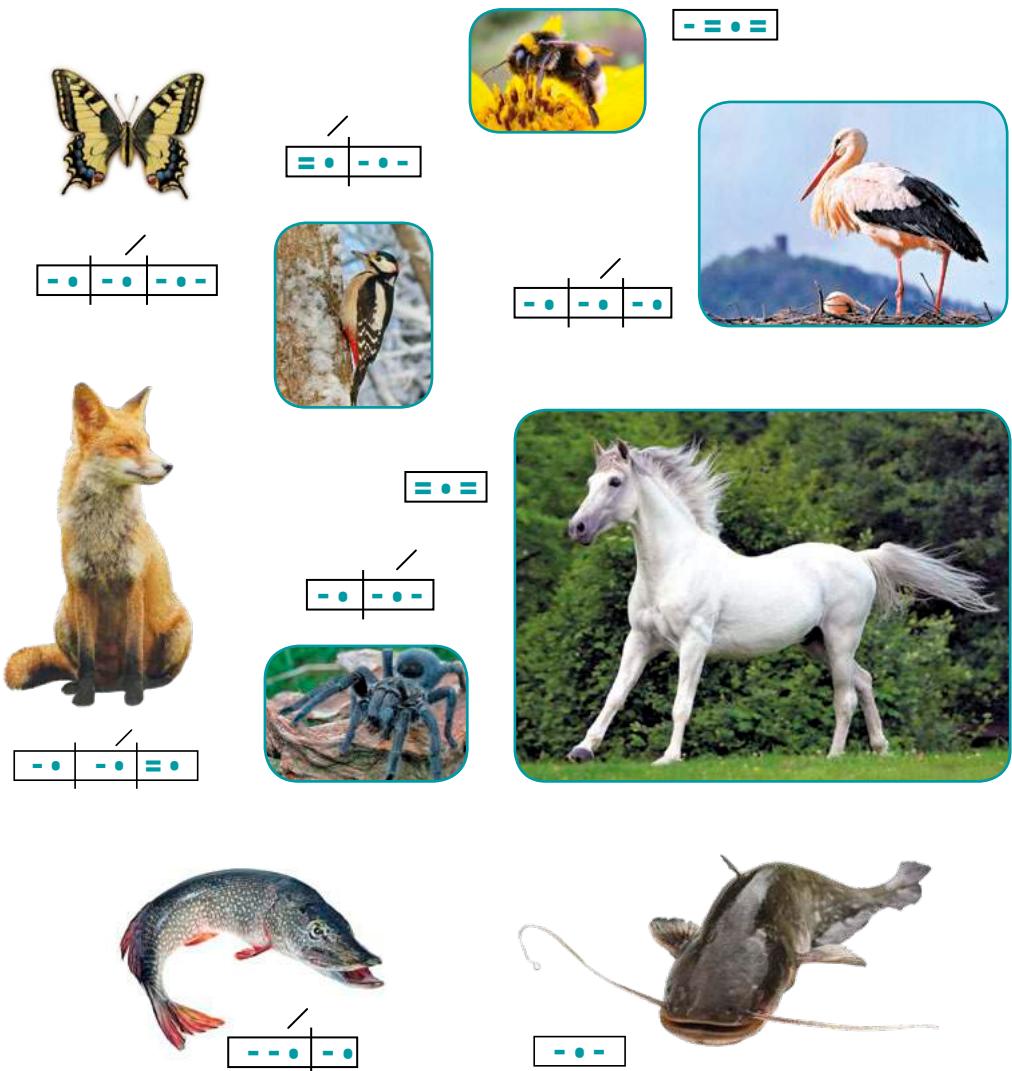

- Чим тварини відрізняються від рослин?
- У які групи можна об'єднати тварин, яких ти бачиш на малюнку?

Які бувають тварини?

- Данилка запитали, які бувають тварини. Він подумав і дав таку відповідь: "Тварини бувати великі та малі, дикі та свійські, звірі та птахи". Чи правильно він відповів? А як вважаєш ти?
- Хто із зображених тварин – птахи? Звірі? Риби? Комахи? Павуки?

[дж]

ДЖ МІЛЬ

- Навчися вимовляти звук [дж] у словах.

Песик джмеліка зустрів.
Подружитись захотів.
Джмелік дзвінко задзижчав,
А щеня на нього: "Гав!"

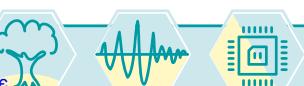
- Досліді будь-яку комаху за допомогою лупи. Розкажи про результати свого дослідження.

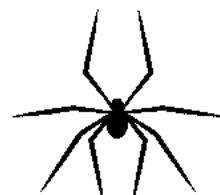
- Прочитай факти та умовиводи. Чи правильні висновки зроблено? Чому ти так вважаєш?

Усі тварини належать до живої природи. Жаба – це тварина. Отже, жаба – об'єкт живої природи.

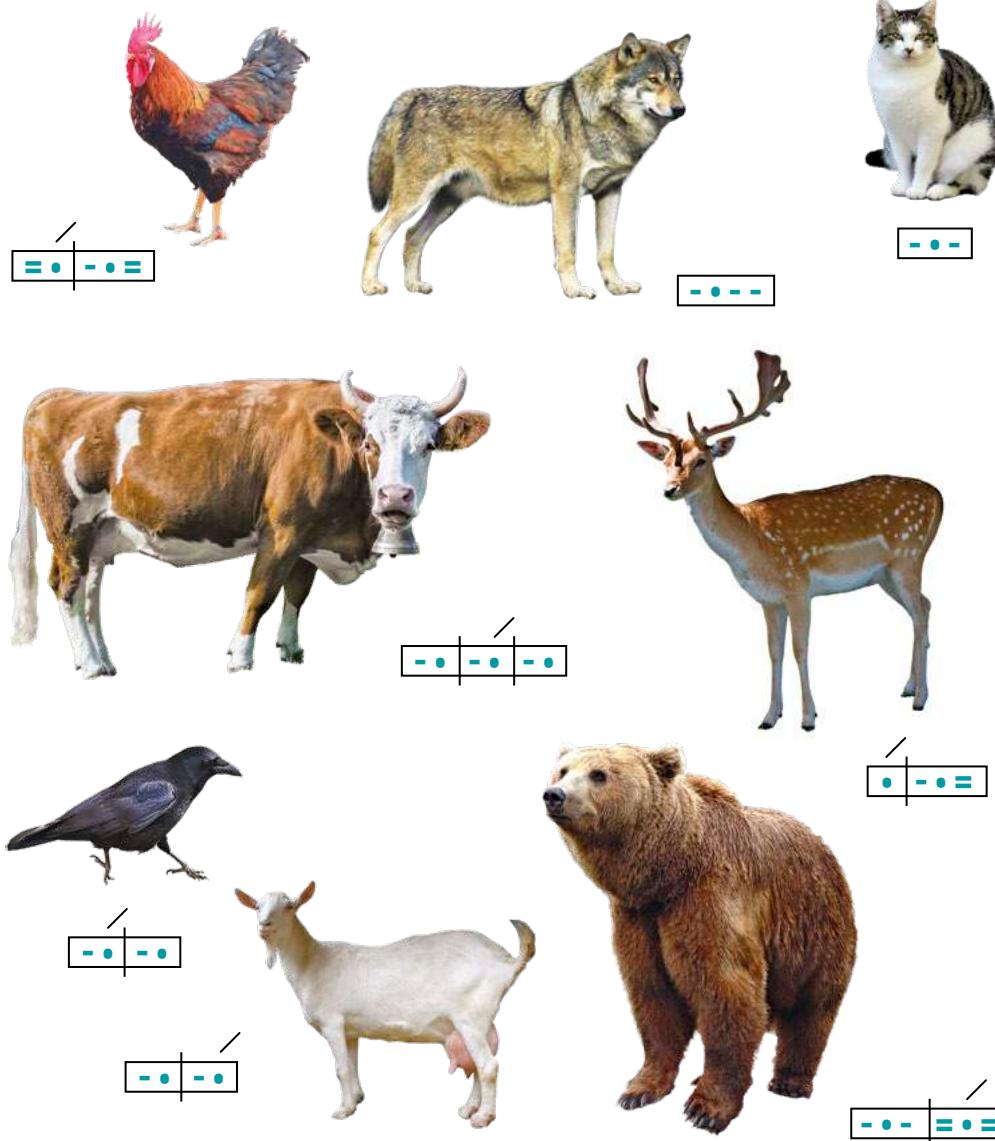
Всі комахи мають 3 пари кінцівок.
Павук має 8 ніг. Отже, павук – це комаха.

Як живуть свійські й дикі тварини?

1. Як можна об'єднати тварин у групи за спільними ознаками? Запропонуй різні варіанти.

2. Які свійські і дикі тварини схожі між собою?
Чим саме?

[дз]

дз ьоб

3. Журналіст запитав дітей про тварин і почув такі відповіді. Які це могли бути запитання? Сформулюй їх.

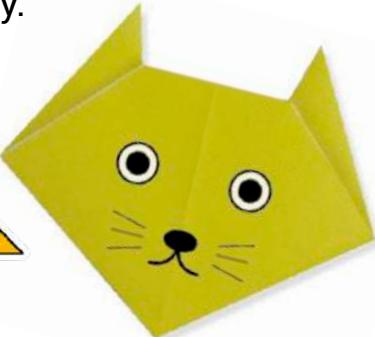
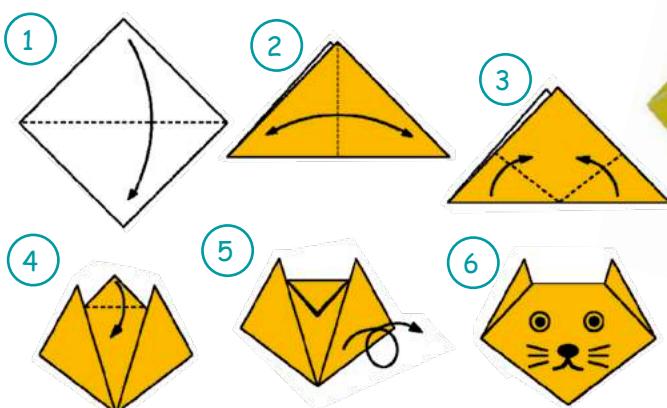
– Ні. Вони звичні, що про них піклуються люди.

– Ні, серед них є і хижаки, і травоїдні.

4. А що вам хотілося б дізнатися про життя тварин? Запитайте про це однокласників.

5. Зроби тваринку-поробку з паперу.

Чи можуть дикі тварини стати хатніми?

1. Довідайся, яка домівка для їжачка виявилася найкращою.

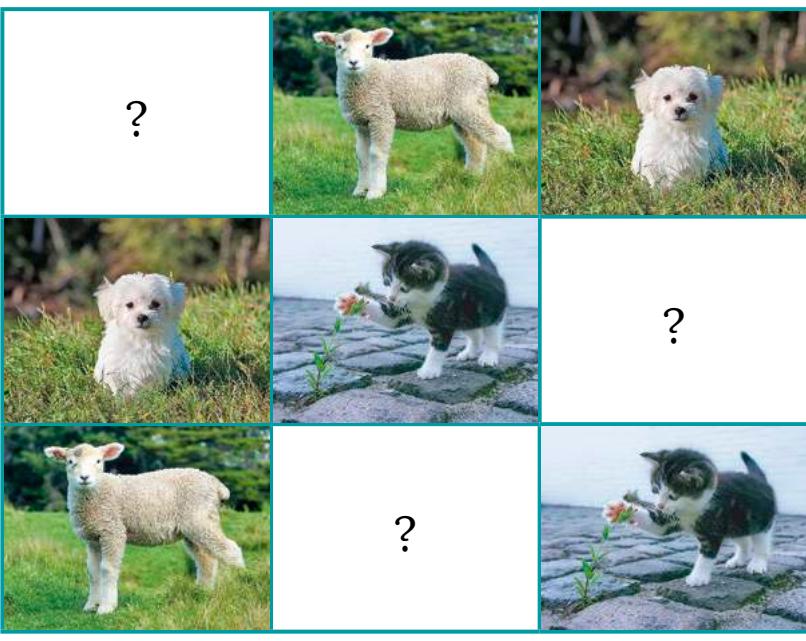
2. Чи правильно вчинили діти в кожній з описаних ситуацій? Відповідь обґрунтуй. Як дішти в таких випадках?

Якось у лісі хлопчики побачили маленьке вороненя, що випало з гнізда. Воно не втікало від дітей, бо мало поранене крило. Хлопці забрали вороненя додому.

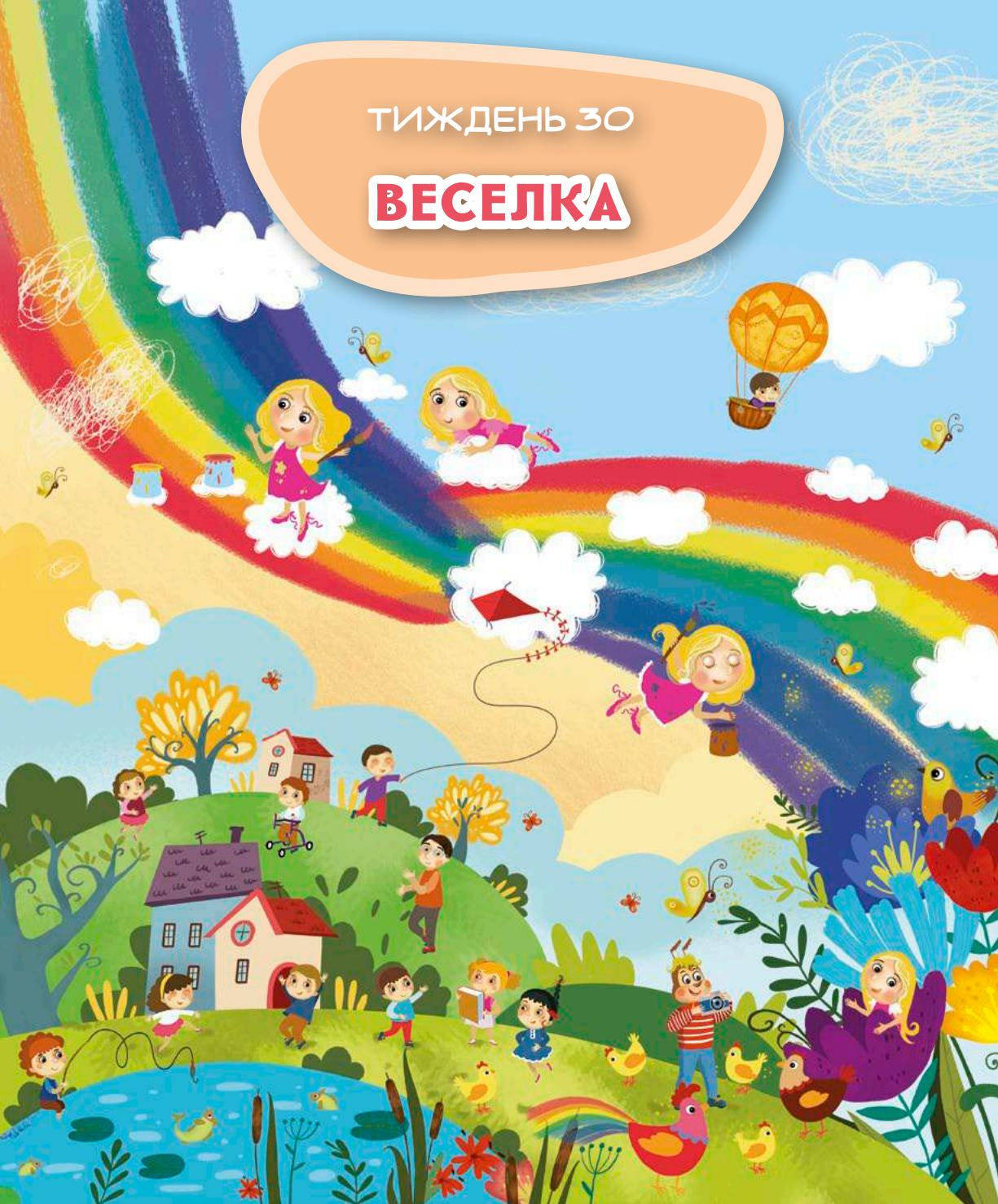

У лісі дівчатка побачили трох маленьких зайченят. Здалеку подивилися на них і тихенько пішли собі далі.

3. Здогадайся, зображення яких тварин мають бути у порожніх клітинках. Поясни, чому.

ТИЖДЕНЬ ЗО
ВЕСЕЛКА

- Чи траплялося тобі бачити веселку? Розкажи, як і коли це було.
- Як ти гадаєш, чому виникає це явище природи?

Як з'являється веселка?

1. Що потрібно для того, щоб побачити веселку?

2. Створи райдугу власноруч.

- ✿ Миску з водою постав у кімнаті на місце, добре освітлене сонцем.
- ✿ Опусти у воду дзеркало, притуливши його до краю миски і повернувши так, щоб на нього падали сонячні промені.
- ✿ Візьми аркуш паперу та пересувай його вздовж миски, аж поки не побачиш на ньому відображення веселки.

Які кольори має веселка?

1. Дослідій, які кольори має веселка.

2. Запам'ятай послідовність кольорів веселки за допомогою реченъ-підказок.

Чванлива Оксана

живе знову

біля старого фонтана.

Чи обжене жвавенького
зайчиська байдикуватий
ситий фокстер'єр ?

3. Придумайте власне веселкове речення-підказку. Проілюструйте його.

4. Зроби кольоровий місточок-веселку.

❖ Виріж кольорові смужки і склей їх між собою.

❖ Виріж сонечко та хмаринку.

❖ Приклей все до основи.

5. Довідайся, з чим порівнює автор вірша кожен колір веселки.

ВЕСЕЛКОВА ЛІЧИЛКА

В лузі дощик із квітком
кольоровий сплів вінок.

У долину, аж до річки,
простяглись барвисті стрічки.
Ось червона, перша стрічка, –
колір стиглої сунички.

Друга – наче мандаринки,
що оранжеві в них спинки.

Третя – жовта, наче сонце,
зазирає у віконце.

А четверта – то зелена,
як листок берізки, клена.

П'ять – блакитна, барвінкова,
наче квіточка святкова.

Шоста – синя, як ті сливи,
що дощі вмивали й зливи.

Сьома – вкрили ліс та балки
фіолетові фіалки.

Із семи стрічок веселих
утворилася веселка,
і щоб знати кольори,
ти лічилку повтори.

Л. Вознюк

Що спільного між словами "веселка" і "весело"?

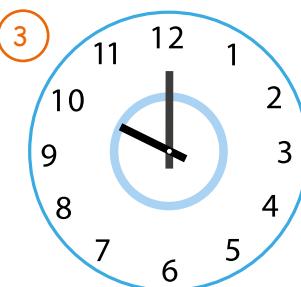
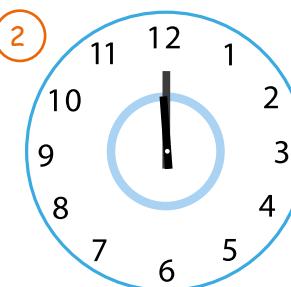
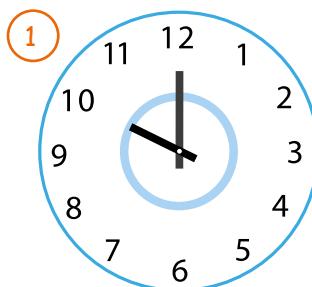
1. Досліді, що об'єднує слова "веселка" і "весело".
2. Розкажи, які емоції чи почуття виникають у тебе, коли ти бачиш веселку.
3. Обчисли усно.

$$\text{ }\text{ } + \text{ }\text{ } = 30$$

$$\text{ }\text{ } + \text{ }\text{ } = 50$$

$$\text{ }\text{ } - \text{ }\text{ } + \text{ }\text{ } = \boxed{\text{?}}$$

4. Цілий ранок ішов дощ, а о 12-й годині засвітило сонце і з'явилася веселка. На якому годиннику зображенено час появи веселки?

5. Довідайся, чому радіє веселка.

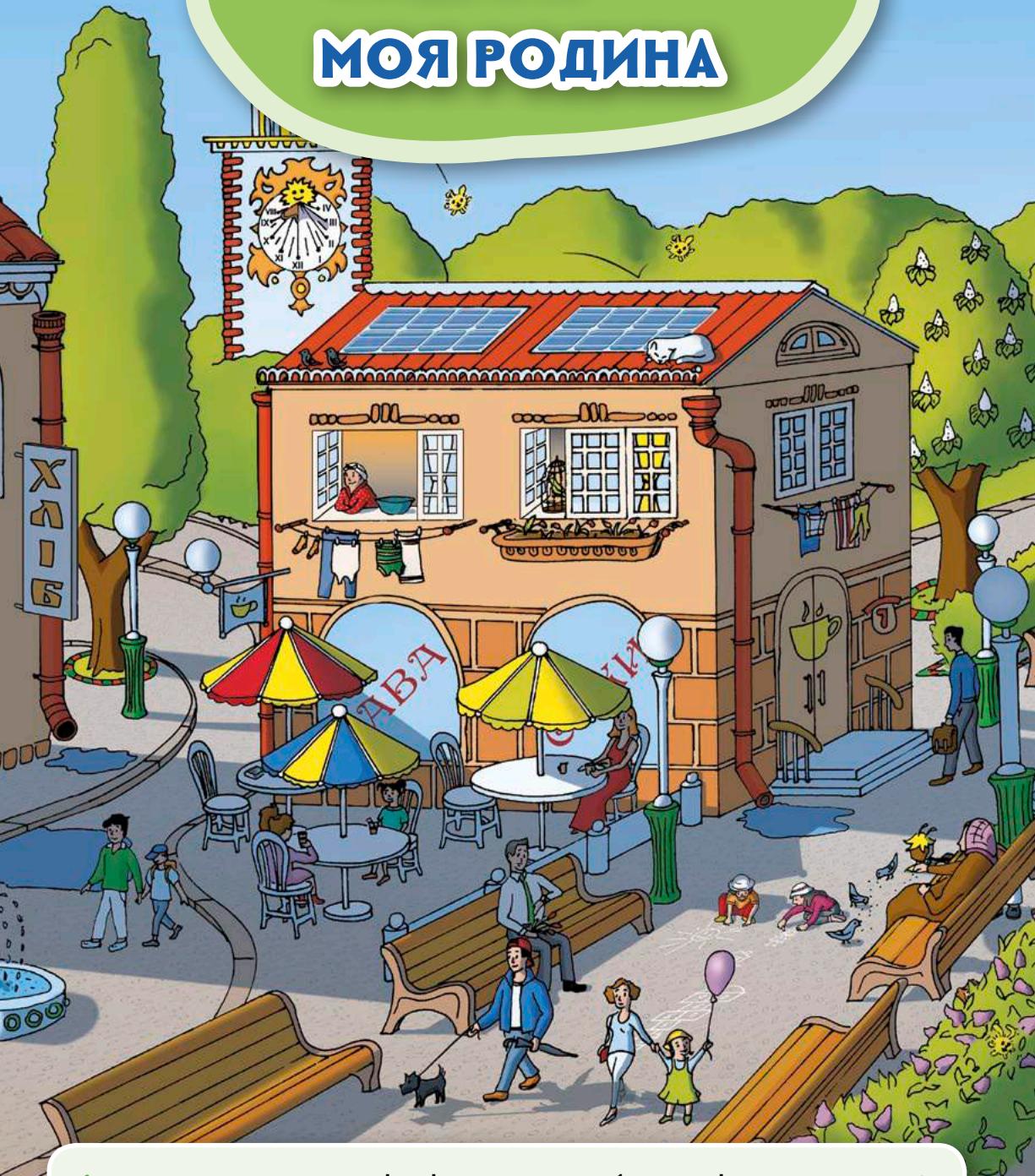

6. Придумайте захопливу історію про пригоди веселки.

ТИЖДЕНЬ 31

МОЯ РОДИНА

1. Як проводять вихідні родини, зображені на малюнку?
2. Розкажи, як би тобі хотілося провести вихідний день зі своїми рідними.

Хто є в моїй родині?

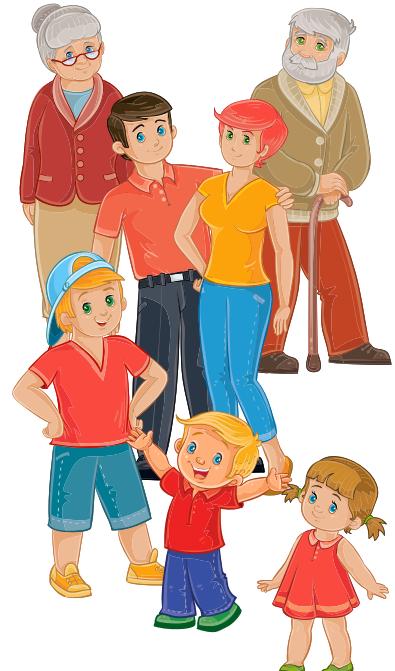

1. Познайомся із сім'єю героя вірша.

Мама, тато, дід, бабуся –
Всіх назву, не помилуюся.
Старший братик і сестричка –
В нас сімейка невеличка.

Не спиняйте, бо зіб'юся:
Мама, тато, дід, бабуся,
Старший брат, сестра і я –
Отака моя сім'я!

В. Гринько

2. Досліді, скільки осіб у твоїй родині.
3. Розкажи про свою родину однокласникам.
4. Відтвори прислів'я та поясни його зміст.

Чому сила родини?

- Досліді, як швидше робити салат – самому чи разом.

- Коли народився Дмитрик, його мамі було 23 роки, а татові 24. Зараз хлопчикові 6 років. Скільки років Дмитриковим мамі й батькові?
- Які речення описують щасливу родину? Обґрунтуй свою думку.

- ✳ Усі поважають одне одного.
- ✳ Планують спільні справи і відпочинок.
- ✳ Кожен дбає лише про себе.
- ✳ Усі допомагають одне одному.
- ✳ Разом відпочивають.
- ✳ Не цікавляться справами одне одного.

- Здогадайся, що говорять персонажі коміксу, та розкажи, як маленькі мурашки допомогли великому зайчику.

- Наведи приклади ситуацій з власного життя, коли твоя родина показала свою велику силу.
- Коли важливіше згуртуватися – коли в родині свято чи коли виникають труднощі? Обґрунтуй свою думку.

Які я маю обов'язки в родині?

1. Прочитай оповідку і поміркуй, чи справедливе рішення ухвалив тато Левка.

Левко завжди допомагав батькам: мив,

у кімнаті . Але якось на напала лінь. І день,

і другий минув – Левко не допомагає.

Тут і неділя прийшла. за обідом промовив:

– Погано ми працювали цього тижня. Тому не підемо сьогодні в кіно. Шкода, бо дехто старався, а дехто ні.

почервонів та й каже:

– То й ідіть самі! А я з залишуся.

– Та ні, – відповідає . – Адже сім'я у нас одна.

Всі одне за одного відповідаємо.

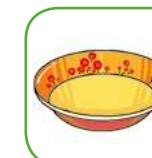
За В. Осеєвою

2. Розкажи за ілюстраціями, які обов'язки можуть виконувати діти в родині.

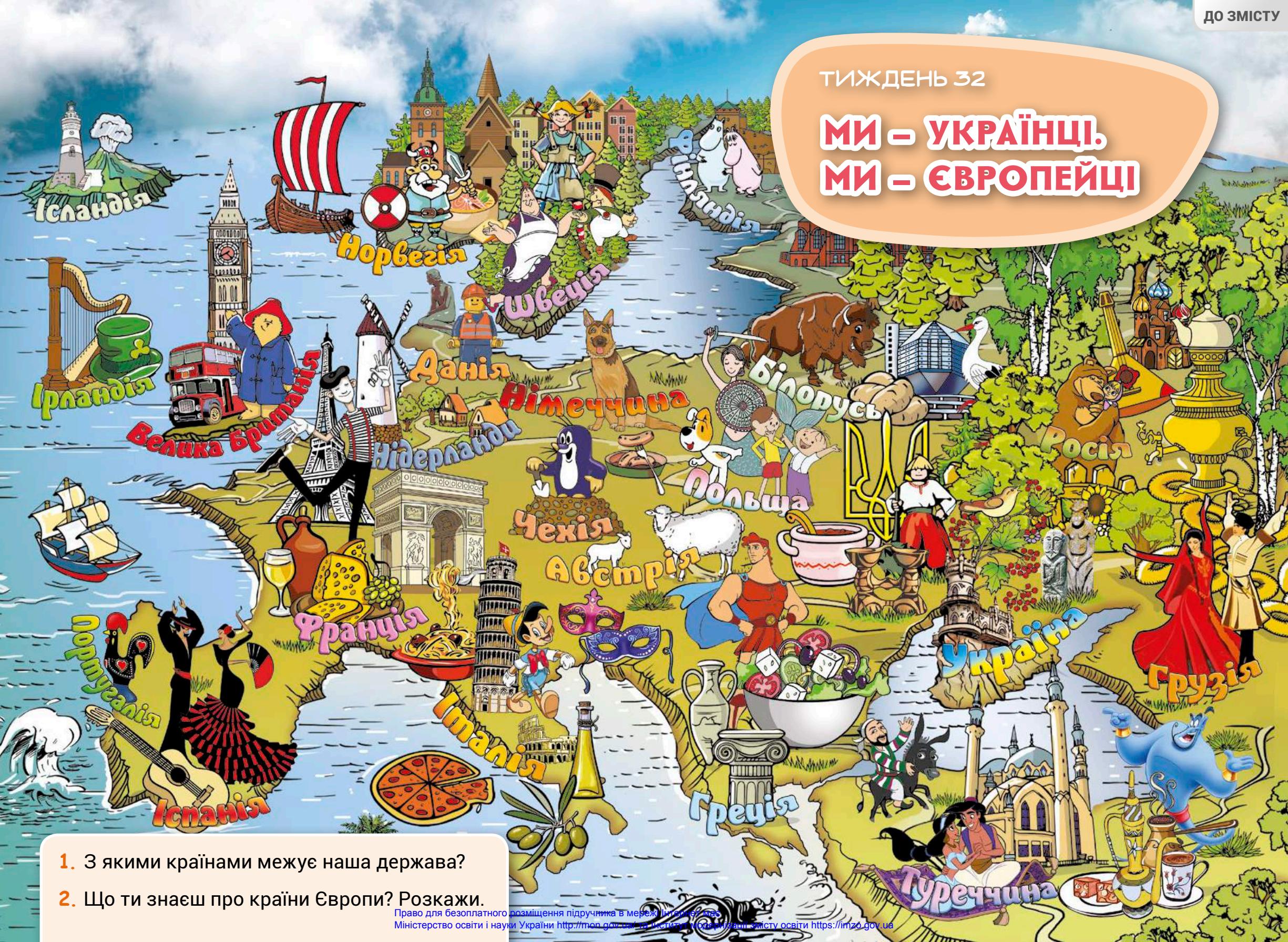
3. Розкажи, як допомагаєш своїм рідним ти.

4. Встанови закономірність і усно продовж ряд.

ТИЖДЕНЬ 32

МИ – УКРАЇНЦІ. МИ – ЄВРОПЕЙЦІ

1. З якими країнами межує наша держава?
2. Що ти знаєш про країни Європи? Розкажи.

Українці – хто ми?

1. Довідайся, кого називають українцями.

Українці – це ті, хто визнають свою

Батьківчиною, піклуються про неї, знають її мову,

люблуть всім . Українці живуть у багатьох

країнах , але відзначають українські національні свята, розмовляють українською, допомагають своїй

у скрутні часи.

Той, хто народився в іншій країні, може стати українцем, якщо житиме тут, і відчує міцний

зв'язок з народом . Українці носять різний ,

їм до вподоби різна , різні . Але вони єдині

в бажанні жити в мирі та злагоді на своїй землі.

2. Продовж речення:

Бути справжнім українцем – це...

3. Прочитай запитання дітей. Поміркуй, якої інформації бракує, щоб дати на них правильні відповіді.

Мій тато живе у Києві, але народився у Білорусі. Він українець чи ні?

А моя бабуся розмовляє лише російською. Вона українка?

Настя з батьками минулого року переїхала до Канади, і тепер вони живуть там. То вони українці чи вже ні?

Дідусь нашої вчительки музики Лії Гіївни живе у Грузії, а вона народилася і виросла в Україні. Розмовляє українською, співає і грузинські, і українські пісні. То вона українка?

Що закодовано в українській вишиванці?

1. Довідайся, які символи є в українських вишиванках і що означає кожен з них.

З давніх-давен українці прикрашали свій одяг

вишивкою. У кожен візерунок вкладали певне значення.

– символ Сонця. пов'язані з водою.

символізує родину, – силу, мужність,

витривалість, а – красу та ніжність.

Найчастіше вишивають та нитками.

2. Чи є у тебе вишиванка? Що на ній вишито?

3. Дізнайся, чи робить вишиванка справжнім українцем того, хто її носить.

Що ти розкажеш про Україну друзям з Європи?

1. Довідайся, якої поради просить у дідуся Соломія.

Любий !

Під час канікул я побувала у Польщі. Там познайомилася з Войтеком і Євою.

Вони розповіли мені про свою країну і почастували смачним журеком – це такий .

Я запросила своїх польських в .

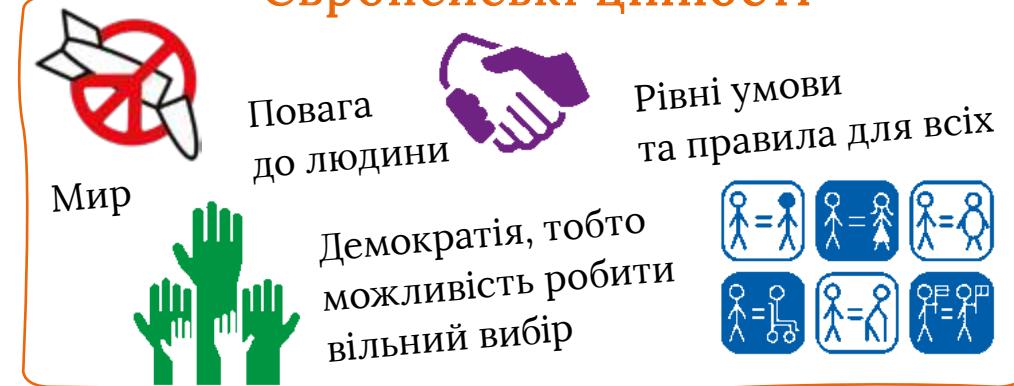
Що ти порадиш розповісти їм про наш край?
Твоя онучка Соломійка

2. Що б ти порадив/порадила Соломійці?

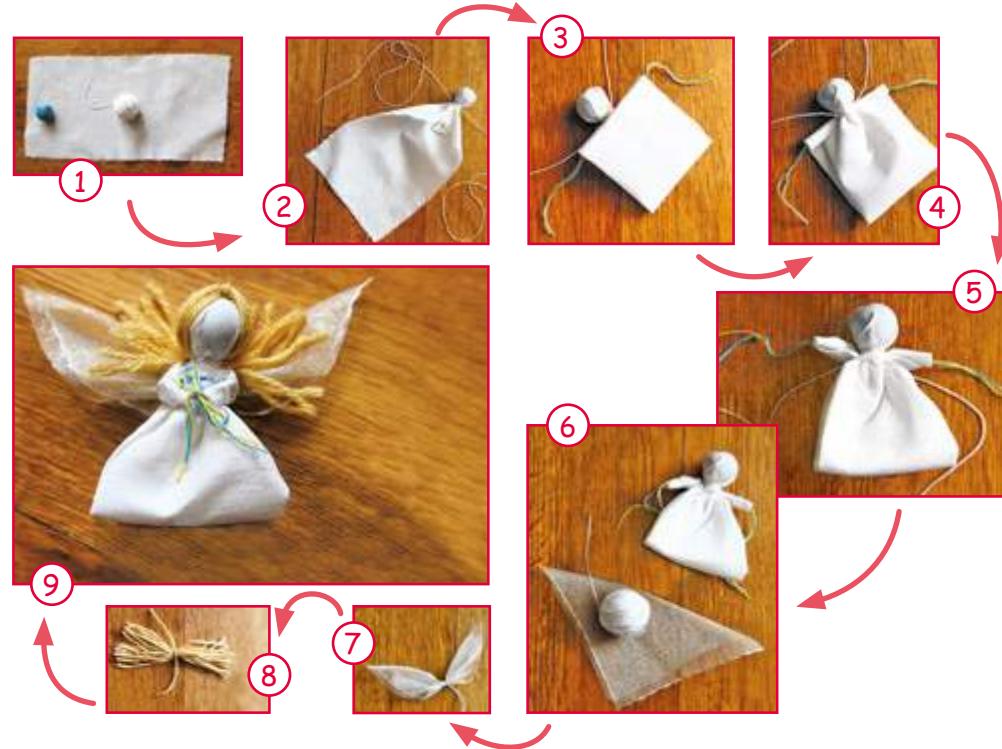
3. Що ти знаєш про свою державу?
Сформулуй власні запитання про Україну.
Чи можуть однокласники відповісти на них?

4. Відтоді як Україна стала незалежною, українці намагаються будувати нашу країну згідно з європейськими цінностями. Чи дотримується ви таких цінностей у своєму класі? У родині?

Європейські цінності

5. Дідусь порадив Соломійці підготувати для її друзів з Польщі традиційний оберіг – ляльку-мотанку.

ТИЖДЕНЬ 33

ЛІТНЯ МОЗАЇКА

- За якими ознаками ти можеш упізнати літо на малюнку?
- Що тобі хотілося б додати до цього літнього пейзажу?

Право для безоплатного розміщення підручника в мережі Інтернет має
Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/> та Інститут модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua>

Як упізнати літо?

- Прочитай вірш. Уяви заквітчане Літо.

Літо в гості завітало,
В коси квіти повплітало,
Запросило жваві ніжки
На уквітчані доріжки.

— Гей! Побігли швидше в ліс,
Там багато є беріз,
Що убралися в сережки,
Там грибочок біля стежки
Причайвся під кущем,
Скупаний рясним дощем.

Любо там пташки співають,
Літо радісно вітають,
І стрибають жваві білки
Зверху вниз, на гілку з гілки.

Ніжки бігли, не барілись,
Навіть трішечки втомились.
Вже й додому бігти час...
В ліс прийдемо ще не раз!

Є. Гуменко

- Що тобі хочеться робити разом з казковим Літом?

Як змінюється природа влітку?

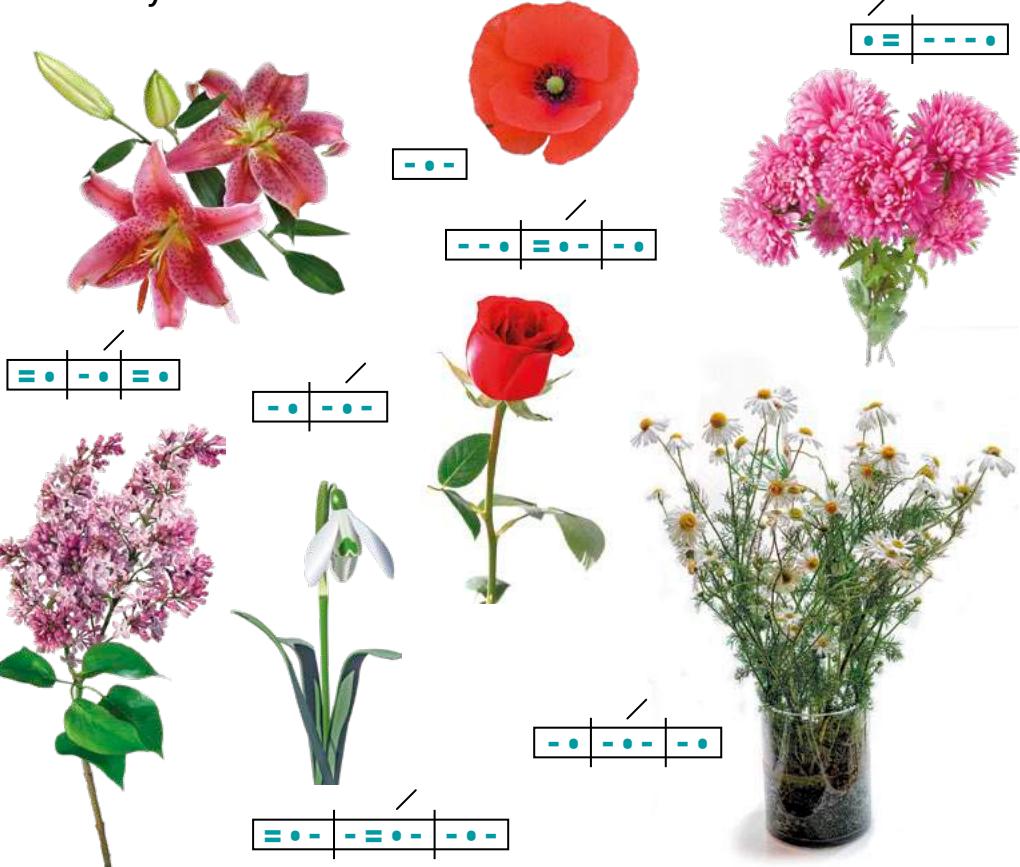
1. Чи всі твердження правильні? Обґрунтуй свою думку.

- ✿ Влітку день починається дуже рано, і сонце встигає добре прогріти землю. Тепло – основна ознака літа.
- ✿ Влітку після спекотного дня поверхня землі охолоджується. Тоді на траві можна побачити росу. Роса буває лише зранку.
- ✿ Влітку всі школярі відпочивають. Канікули – основна ознака літа.

2. Як птахи піклуються про своїх дитинчат? Розкажи.

3. Назви рослини рідного краю, які квітнуть лише влітку.

4. Створіть літню мозаїку.

Як провести літні канікули безпечно?

1. Довідайся, як пустощі однієї дитини зашкодили іншим.

2. Чи зуміеш ти надати першу допомогу товарищеві, якщо той поріже палець уламком скла?
Змоделуй свої дії.

3. Розглянь комікс і поміркуй, чому варто слухатися дорослих.

4. Складіть правила безпечної поведінки під час літніх канікул.

ТИЖДЕНЬ 34

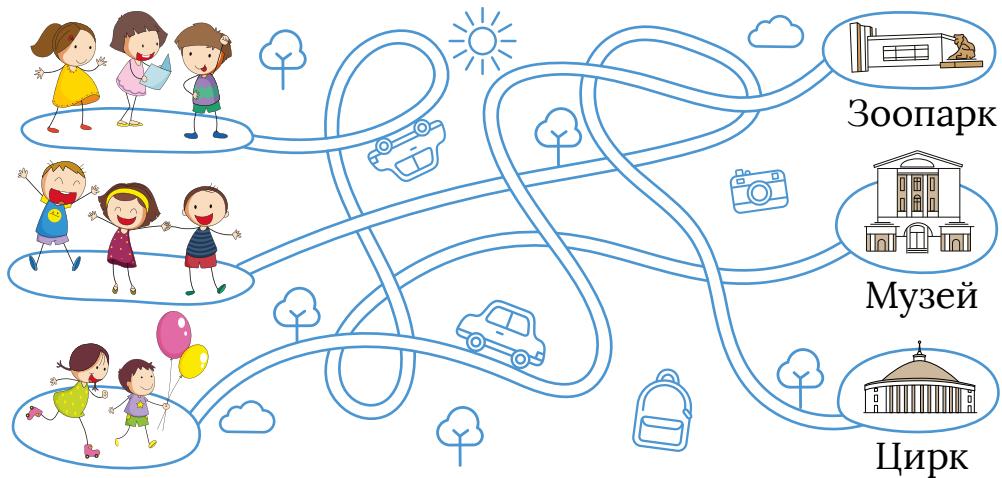
ПЛАНУЄМО ЕКСКУРСІЮ

1. Чи всі діти знають правила поведінки на природі? Обґрунтуй свою думку.
2. Розкажи, куди б тобі хотілося вирушити на екскурсію разом зі своїми однокласниками.

Як спланувати екскурсію?

1. Довідайся, куди вирушає кожна група дітей.

2. Яке взуття ти обереш для походу в ліс у суху погоду, а яке – після дощу? Що взуєш до театру? Обґрунтуй свою думку.

3. Екскурсія у пожежній частині починається о 13-ї годині. Коли першокласники мають виїхати зі школи, якщо на дорогу вони витратять 2 години?

4. Олексій разом з однокласниками збирається на екскурсію до заповідника. Які найнеобхідніші речі має взяти із собою хлопчик? Поясни свою відповідь.

5. Складіть разом з однокласниками план організації успішної екскурсії.

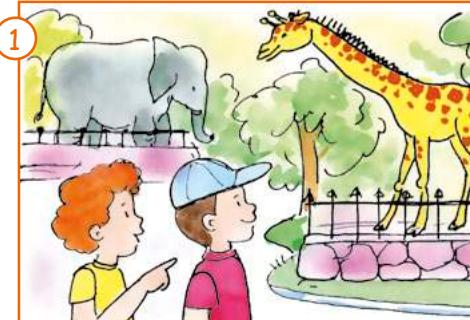

ЯК ПОВОДИТИСЯ ПІД ЧАС ЕКСКУРСІЇ?

1. Розглянь комікс і поміркуй, хто розумніший.

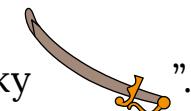

2. Де під час екскурсії можна побачити такі знаки? Що означає кожен з них?

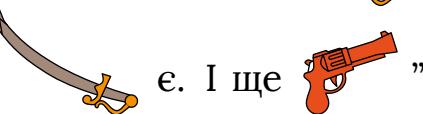

3. Довідайся, чи шляхетно поводилися школярі на екскурсії в музеї?

Екскурсовод: "Діти, погляньте на цю козацьку ".

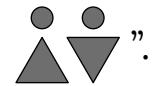

Микита: "А в мене вдома теж . І ще ".

Ярослав: "Не вихваляйся! У мене теж є і . на ".

Оля: "Маша, хочеш ?"

Ромчик: "Мені потрібно в ".

Амір: "А ви покажете нам золоті ?"

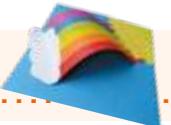

Єва: "Ходімо до іншої зали, там ".

4. Як гадаєш, чи багато цікавого вдалося дізнатися учням? Яку пораду ти можеш їм дати?

Зміст

ТИЖДЕНЬ 17 СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ		4
Які справи дарують мені радість? ..... 5 Чи завжди захоплення нам на користь? ..... 6 Як знайти для себе нове захоплення? 8		
ТИЖДЕНЬ 18 МИ – МАНДРІВНИКИ		11
Як мандрювати безпечно? ..... 12 Чим цікава мандрівка до Києва? ..... 14 Як мандрювати світом, не засмічуячи довкілля? 16		
ТИЖДЕНЬ 19 МИ – ВИНАХІДНИКИ		18
Як народжуються винаходи? ..... 19 Як природа допомагає винахідникам? ..... 20 Чи можна бути винахідником у наш час? 22		
ТИЖДЕНЬ 20 СПОРТ		25
Чому варто займатися фізкультурою? ..... 26 Які риси характеру розвиває спорт? ..... 28 Чому Олімпійські ігри – особливі змагання? 30		
ТИЖДЕНЬ 21 КНИЖКА		32
Як книжка з'являється на світ? ..... 34 Які бувають книжки? ..... 36 Чому треба берегти книжки? 38		
ТИЖДЕНЬ 22 ТРАНСПОРТ		40
Який буває транспорт? ..... 41 Як бути гарним пасажиром? ..... 42 Для чого потрібні правила дорожнього руху? ..... 44 Який транспорт найкращий? 46		
ТИЖДЕНЬ 23 СВІТ ПРОФЕСІЙ		47
Люди яких професій мені допомагають? ..... 48 Яка професія моєї мрії? ..... 50 Яка професія найважливіша? 52		
ТИЖДЕНЬ 24 ПІДКОРЮЄМО ЧАС		53
Чим вимірюють час? ..... 54 Навіщо потрібно бути пунктуальними? ..... 56 Як керувати часом? 58		
ТИЖДЕНЬ 25 ВЕСНЯНА МОЗАЇКА		60
Як приходить весна? ..... 61 Чим заклопотані птахи навесні? ..... 62 Які квіти розквітають першими? 64		
ТИЖДЕНЬ 26 ВЕЛИКДЕНЬ		67
Про що розповідає писанка? ..... 68 Що покладемо у великої кошик? ..... 70 Як святкують Великдень у світі? 72		
ТИЖДЕНЬ 27 НАВІЩО МИ ЇМО?		74
Навіщо потрібно їсти? ..... 75 Яка їжа корисна для моого організму? ..... 76 Як поводитися за столом? 78		
ТИЖДЕНЬ 28 СВІТ РОСЛИН		80
Чому людина не може жити без рослин? ..... 81 Що потрібно рослинам для життя? ..... 82 Що спільного між усіма рослинами? ..... 84 Як берегти рослини? 86		
ТИЖДЕНЬ 29 СВІТ ТВАРИН		87
Які бувають тварини? ..... 88 Як живуть свійські й дикі тварини? ..... 90 Чи можуть дикі тварини стати хатніми? 92		
ТИЖДЕНЬ 30 ВЕСЕЛКА		94
Як з'являється веселка? ..... 95 Які кольори має веселка? ..... 96 Що спільного між словами "веселка" і "весело"? 98		
ТИЖДЕНЬ 31 МОЯ РОДИНА		100
Хто є в моїй родині? ..... 101 У чому сила родини? ..... 102 Які я маю обов'язки в родині? 104		
ТИЖДЕНЬ 32 МИ – УКРАЇНЦІ. МИ – ЄВРОПЕЙЦІ		106
Українці – хто ми? ..... 108 Що закодовано в українській вишиванці? ..... 110 Що ти розкажеш про Україну друзям з Європи? 112		
ТИЖДЕНЬ 33 ЛІТНЯ МОЗАЇКА		114
Як упізнали літо? ..... 115 Як змінюється природа влітку? ..... 116 Як провести літні канікули безпечно? 118		
ТИЖДЕНЬ 34 ПЛАНУЄМО ЕКСКУРСІЮ		120
Як спланувати екскурсію? ..... 122 Як поводитися під час екскурсії? 124		

Малюнки С. Бурчак, К. Будзинської, В. Васильєва, Л. Горошко, О. Дученчук,
Х. Кокошко, В. Котлярова, Т. Очередько, М. Пилипенко, І. Потапенко,
К. Свістунової, Н. Серветник, О. Шатохіна. Обкладинка О. Дученчук.

ЯК ПОВОДИТИСЯ В КЛАСІ

- ❖ Знайди на картині тих, хто порушує правила поведінки на перерві.
- ❖ А хто знайшов для себе справу, яка не заважає іншим?
- ❖ Що ти любиш робити, коли відпочиваєш між уроками?

БЕЗПЕКА НА ДОРОЗІ

- ☀ Знайди тих, хто порушує правила дорожнього руху.
  - ☀ А хто подбав про свою безпеку?
  - ☀ Як дієш у подібних ситуаціях ти?

Навчальне видання

ВОЛОЩЕНКО Ольга Володимирівна
КОЗАК Олександра Петрівна
ОСТАПЕНКО Ганна Сергіївна

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Підручник інтегрованого курсу
для 1 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 р. № 734)

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Головний редактор Олексій Андрусич
Відповідальна за випуск Ганна Остапенко
Редактори Юлія Журлакова, Ірина Стеценко
Літературний редактор Тетяна Небесна
Коректор Ніна Любаченко, Ольга Мельник
Дизайн Катерини Будзинської

Формат 70 x 100 1/16.

Ум. друк. арк. 10,37 + 0,32 форзац.

Обл.-вид. арк. 10,88 + 0,51 форзац.

Наклад 60 548 пр.

Зам. № 18-682.

ТОВ "ВИДАВНИЦТВО "СВІТИЧ"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 1203 від 21.01.2003 р.

Адреса: вул. Ю. Коцюбинського, 7, м. Київ, 04053.

SVITDOVKOLA.ORG

Віддруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк",
вул. Озерна, 6, оф. 122, м. Київ, 04209.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 3689 від 28.01.2010 р.

Безплатні матеріали до підручника

Кожна сторінка цього підручника має QR-код – чарівний ключик від онлайн-скарбнички цікавих та корисних матеріалів.

Заходьте на сайт
підручника:

SvitDovkola.org

Завантажуйте все необхідне для вчителя та учня.

✳ Методичні
рекомендації

✳ Розробки
інтегрованих днів

✳ Електронні додатки:
інтерактивні версії
сюжетних картин
та коміксів

✳ Розвивальні
онлайн-ігри

✳ Роздатковий
матеріал для друку

ISBN 978-966-8506-24-6

9 789668 506246

Зробіть кожен урок сучасним,
насиченим, ефективним!

Спільнота
Вчитель